

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-basábas petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitvány sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELKELŐ SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, május 24.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesztékek: A szürke kabát-párt.
- Vertőskórház vagy gyermekskórház.
- Formális ülések.
- Vegyeskereskedés a 48-as ereklékhez.
- Hogy él a király?
- Mérenylet a vonat ellen.
- Mielke a gyermeknapról.
- Egy iskolás fiú bűnpöre.
- Az új t. Házból.
- A Kintzsig-ház tolvaja.
- A realiskola majális.
- Katonaság — két leány ellen.
- Kolduló aradi búr.
- Tulipán-estély a színházban.
- Aradmegyeri díjnyelvény mozgalma.
- Aradi tornászok Debrecenben.
- Tárcsa: Az áldozatokról. Írta: Ádám Éva.
- Csarnok: A hontalan lélek. Írta: Nyáry A. br.

A szürke kabát-párt.

Arad, május 23

Dörgő, padotverő szónoklatok helyett legyező-nyelven szólalt meg az első ellenzéki hang az új magyar parlamentben. A legyező-nyelv alatt tudvalevően minden olyan képes beszédet értenek, amely nem emberi szóval, hanem a megértetés egyéb, szokatlan eszközeivel fejezi ki azt, amit mondani akarnak. A Ház tegnapi ülésén, trónbeszéd-hallgatás napján, a ruhák beszéltek. Beszéltek? Programot adtak, akár az alldéutschok buzavirágya, az antiszemita fehér szegfűje; s a politikai tudósítók olvasták ki a ruhák redőiből, akár a harspexek az állatok beleiből.

A szürke ruhák voltak ilyen roppantul

beszédeselek. A tavasz könnyű, hétköznapi öltönye, Angolhonnak rövid zakkóba, vagy leffentyüs zsaketbe szabott kockás kelméje jelentett valamit. Azt jelentette, hogy a viselőik nem mennek fel trónbeszédet hallgatni. A többiek tehetnek, amint akarnak; mehetnek hódolni — ha ugyan be nem szakad alattuk mérgében az Albrecht-ut! — de ők, a szürke ruhások állhatatosak maradnak. Eb ura fakó! A Dunaparttól a várlepcsőig ép olyan messze van, mint a várlepcsőtől a Dunapartig. Ha a király nem jön a parlamentbe az országgyűlést megnyitni, — ők se mennek fel meghallgatni a trónbeszédet. Lássá a nép, kibem maradt meg a kuruc vér tisztán, s hogy ki nem hajlong a trón előtt. S nehogy azt higgyék, hogy valami örömnappal, parádés alkalomnak tekintik ezt az ülést, közönséges, szürke ruhában jelentek meg. Abból is bizonyára a legjobban elnyűtet és legpecsétebbet szedték elő. Egyedül Sümegi Vilmos, a kurucok kiadóhivatali igazgatója jelent meg diszmagyarban a tüntetően távolmaradók közül. Nem azért, mintha ingadoznék. „Ne higgyék, hogy azért nem megyek föl a várba, mert nincs diszmagyarom.” No, ezt a megalázó föltevést nehéz is lenne a demokrata hírv kiadóhivatali igazgatónak elviselni.

Szürke zakkó, nagyszemű kockákkal ékeskedő zsaket: vajjon ama radikális frakció kiválásait jelentik-e azok, akik tegnap titeket viseltek? Ha úgy lenne, bizony örömmel lehetne köszönteni benneteket. Ellenzék nélkül áll eddig a parla-

ment, — és osupa tömjénezés, csupa elösmerés a legjobb kormányt is elronthatja. Bizony, kellenének emberek, akik fölpattnának, amikor a kormánykegyek osztogatása méltatlanok ölébe hull, s a mikor igazság helyett a hatalmasok rokonszenve dönt el országos jelentőségű ügyeket. Eddig a nemzetiségek vallják magukat az egyedüli ellenőrzőnek, s minden ellenzéki hajlandóságok egyedüli parlamenti képviselőinek. Nem jó lenne, ha így maradna. Az a közös — és sokban jogos — ellenszenv, amely a nemzetiségek képviselőházi fészket, a jobbközép hegyét körülveszi, fonák helyzeteknek lehet a szülője. Megeshetik, hogy a nemzetiségi pártnak, mint egyedüli ellenzéknek valamiben igaza lesz; — és mégse lesz szabad nekik igazat adni, nehogy azt higgyék, hogy másban, a nemzetiségi ügyben is igazuk van. Ezért kell, hogy a nemzetiségi rayonon kívül álló sérelmeket, igazságokat mások, vagy legalább mások is elmondják a Házban, s erélyes szavakkal sáncolják körül a nagy miniszteriumot a tévelygések ellen.

De félünk, hogy a ruhák redőiből mást lehet kiolvasni. Az a ruha nem a kormánynak szól, — mert annak ők engedelmes többsége maradnak, — hanem a választóknak, akikről csak az imént váltak el, s akiknek ovációi még friss nyomokat hagytak a szürkeruhás képviselők lelkében. A kerületnek üzeni a ruha: a ti képviselőtök nem hajolt meg, a ti képviselőtök nem guszulál, nem megy a lakások közé, hanem megmarad függetlennek

Az áldozatokról.

Írta: Ádám Éva.

Nézek a levegőbe. Szeretnék gondolkozni s nem tudok. Valami fáradt, rendszertelen érzések kineznek. Hogy miből támad? Ki tudja! Mérgelődöm az egész világra.

Legjobban az órára. Orületes ez a végtelen egyforma ketyegés! És ezekre a piroskötésű könyvekre! Micsoda izlés! Ki nem állhatom. Pedig én vettem. Nagyszerű! Annak két éve már. Hát akkor szerettem! Két év előtt sok mindent szerettem, amit azóta meggyűlöltem.

Embereket is gyűlöltem meg azóta. Könnyű az emberszeretettel dicsekedni annak, akit sohase kinezott meg az élet, aki sohase szorult idegen jóakaratra.

Forduljon csak el a szerencsés töledek, átkos körülmények csak egyszer sodorják feléd a beestelenség látszatát: vajjon hány marad mellettük előkelő barátaitok közül?

Aki ma hozzám simul, aki ma nélkülöd egy gyöngye gyermek, aki halálig esküdte a hűséget: ha elborult fölötted a napsugár, holnap idegen lesz hozzád. Egy ideig még őrzi a látszatot, hogy ő hived, de ott belül már megrendült a hit. Rád fogták, hogy öltél, loptál, hazaáruló lettél? Ő már viaskodik önelkével, mely egyre sugja:

— Igaz lehet . . . mégse beszélnek anynyian, ha igaz nem volna.

Aki tegnap még csókkal várt, ma fázik tőled. Aki tegnap tüntetően kiáltotta feléd: szervusz! ma más utcán kerül, nehogy találkozzék veled. A pletyka, a gyanúsítás az élet métye, a föld legerősebb mérge, az ég legnagyobb átka.

Hiába ég a szív, hiába lánzol el a lélek a kínban, hiába hull a fájdalom könye, hiába vezet óriás táhort ezen ellenség elé a meggyötört ember: a rém elszuhan. Kard nem vágja, átok el nem űzi, erő utól nem éri. Ott lappang, bujkál, mint a beteg kő, megfekszi a mellett, mint a fojtó pára és tehetetlenül roskad le a szenvedő. Mert a gyanúsítás a legnagyobb mérge, ami megaszalja, tehetetlen nyomorékká teszi az emberi lelket.

Légy beteg: orvost kapsz. Légy szegény: koldulsz. Légy bűnös: vezekelhatsz. De ha gyanúsított vagy: akkor lehetsz gazdag: mégis megirigyled a koldust, akkor beteg se voltál s halott vagy. Egyformán ostoba az ember. Neki elég hallani, hogy itt ez meg ez történt. Valaki ezt meg ezt tette.

Az ember lelkében egyre jobban dolgozik a gyanu: hátha igaz? Es míg kezdetben védelmére kelt, később fut előle, nehogy észrevegye valaki, hogy a meggyanúsítottal valaha, valami összeköttetésben állt.

S a meghurcolt szegény lélek, egy pillanatra elszibbad a vád sulya alatt. Érzéketlenül hallgat. Egyszer ott benn, eipattan az első hur és kitör az első jaj. Fölérez a martir. Valami csodás erő acélozza meg lelkét. Ugy érzi, a föld ördögével s az istenséggel is meg tud küzdeni, mert neki igazsága van, amit ői kell ismernie az egész világnak! Es ő fut, fut, beszél, kutat, bizonyít, kér, könyörög, sir, átkozódik, mert nem hisznek neki. Van-e a világon ennél irioztatóbb érzés?

Erezni az igazunkat, amelynek nem hisz senki! Ebbe csakugyan bele lehet örülni.

Micsoda hitványosság kell ahhoz, hogy ember, embertársát ide kergesse! Ahol kiég az agy a kínlódástól. Olyan kevés az önálló, vaskevény jellem, lelki önállóság, hogy nem érdemes kiemelni őket az áradatból. Abból az áradatból, mely az emberi lélek kicsinyessége.

De mégis! Igen keserű a szavam. Áldja meg az Isten azokat, akik szembe mernek szállani az előítéletekkel. Akik a lélek minden erejével igyekeznek fölemelni az üldözöttet s egy-egy előkelőn hideg köszöntéssel, vagy megjegyzéssel nem járulnak hozzá a nagy erköcsi temetéshez. Néha gyűlölöm az embereket. Mert láttam a lelkétlenségüket.

Láttam, amikor eltettek, letörték viruló ágat. Embert. Férfit. Férfit, akinek a lelkében égett, lángolt az ideálmusz, az ember-és mun-

a királyi szemben továbbra is. Ellenzéki marad a kormánypártban is — mert hát a választók szeretete és bizalma évek óta az ellenzéki fogalomhoz szegődött. A szürke ruha zsebeiben a népszerűséget akarják megtartani, amit talán nem is olyan jog alánul féltének a kormánypárti-ság átkaitól.

Hát, kedvelt hiveink, kockás kabátosok és hamuszín redingot-t viselők: ez több, mint amennyit egy egyszerű hétköznapi ruha elviselhetne. A kormány ajánló levelével megválasztani, a kormánynak hadügyi milliókat megszavazni, — s ugyanakkor szürke ruhában a radikális játszani, népszerűséget vadászni: ez a módszer egy rókáról két prémet huzna le. Arra pedig a diszmagyart nem viselőknél nincs szükségök. Vagy kormánypártiak és engedelmes szavazók önök, — s akkor csak elő a frakkal, diszmagyarral, akinek van, uniformissal, aki tartalékosnak született. És előre, első, második, harmadik osztály! Vagy pedig igazán radikálisok, ellenzékiek, olyanok, akikre szükség van, sőt nagy szükség van, — de akkor ne csak a ruha beszéljen róluk, s ne csak trónbeszéd napján, amikor népszerűséget ment meg a ruha.

+

Fertőzőkórház vagy gyermekkórház

Az aradi orvosi kar nyilatkozata.

(Liebermann Leo tanár véleménye.)

Arad, május 23

A májusi városi közgyűlésen tárgyalás alá került gyermekkórház- és fertőzőkórház-átalakítási ügy oly közérdeklű, a város minden egyes polgárát oly mélyen érintő dolog, hogy a hozzászólás mindenképp részéről jogosult, sőt kívánatos is. Nem versenyre kelés ez, nem is személyes érdekről, hanem csupán csak a közjónak előmozdításáról lehet itt szó, amiben tehetsége szerint munkálkodni nyíltan, titkolódzás nélkül mindenkinek kötelessége.

A közgyűlés lezajlása óta tényleg meg is jelent több idevágó cikk s jöhet, ezekről egyike sincs távolról sem érdeklődéssel a gyermekkórházzal, mégis egy ma megjelent közlemény kivételével, a sajtószertű véletlen foly-

tán, azok mind a gyermekkórház mellett próbálkoznak állást foglalni és a szegény fertőző kórházat árvaságban hagyták.

Tudomásom volt a megjelenő cikksorozat-ról, de mivel kenyérkeresettel vagyok elfoglalva, nincs mindennap időm replikák írására és meg vártam is, hogy érveimre ellenérvek jöjjenek, mikkel azután komolyabban lehetett volna foglalkozni. Ilyeneket azonban a legnagyobb erőlködés dacára sem tudtam fölfedezni, s ha most mégis felelek, teszem ezt azért, nehogy a meggyőzött színében tünjem fel, de meg főképpen, hogy néhány önteltséggel telt nyilatkozatra a magam észrevételeit is megtehessem és azokat megérdemelt módjára leszállítsam. Sok nap múlt már el anélkül, hogy új cikk jelent volna meg s így jogosan hihettem, hogy a puszkapor elfogyott, amiért is most válaszat egyben leadhatom.

A gyermekkórház védelmére kelt írók fegyelmélettel, de lassu felvonulásban állottak be egyenként a tűzvonalba és süttögték ott el kis kaliberű fegyvereiket, mert legalább úgy érzem, hogy a fertőzőkórház igaz ügye sérülést nem szenvedett. A felvonulás ezen nehézkessége volt érthető lenne, ha a nemes ügyhöz méltóan a cikkek megjelenése közötti időt megfontolás és érvek gyűjtésére használták volna fel, de ehelyett egyszerűen csak magas óra üttek, s onnan kicsinyelték le mások véleményét. Kézről-kézbe adva egy és ugyanazon fegyvert ropogtatták, ugyanazon nótát hangoztatták, mely panaszokhoz volt inkább hasonló, mint érveléshez.

Só tétetik azokban nagymérvű előtanulmányokról is, mikből azonban lehetetlen mást kihámozni, mint azt, hogy gyermekkórház van Pozsonyban, Nagyváradon, Temesvárott stb., sőt még Budapesten is, és ha emlékezetem nem csal, az van ott mondva, hogy ilyesmit külföldön is ismernek. Betegek is vannak azokban több kevesebb számmal, legalább a statisztika ezt mutatja. Igazán megható, amit ezzel, az Aradon esetleg építendő gyermekkórház érdekében tettek, mert ennél többet a cikkből kiolvasni nem lehet. Nem csuda tehát, hogy ezen tanulmányokból érvelés helyett csak sóhaj került ki, hogy adj uram Isten nekünk gyermekkórházat. Nem tudom megérteni, hogy ezen tanulmányból kifolyólag cikkíró miként követeli a főlényt a maga részére arra nézve, hogy a gyermek- vagy fertőző-kórház szükséges, vagy nem szükséges voltához jobban tudna hozzá szólni, mint

más szakember, mert hiszen a közgyűlésen kizárólag csak erről volt szó. Általános egészségügyi ismeretek kellenek ezen elvi jelentőségű dolog megítéléséhez első sorban, mi megvan minden szakembernek és megvan talán nekem is, ki 12 év óta egészség-tanári állásomból kifolyólag ezen témával még fokozottabb mértékben is foglalkoztam. Ki kell ezt még egészíteni, a helyi viszonyok, körülmények és szükségletek alapos ismeretével, mihez azonban idő, hosszú idő szükséges, de néhány év arra bizony nagyon kevés.

Igazságtalannak azonban nem szeretnék feltűnni, azért készséggel kijelentem, hogy ama bizonyos előtanulmányban mégis van olyas valami, amivel cikkíró a közgyűlésen felszólalt tagok felett áll. Ilyenek a kórház elhelyezése, azok berendezése, a matrác, papucs, köntösök stb. fogós kérdések elbírálása s a bevásárlási források kikutatása. Cikkíró ezeket mind előtanulmányozta. Mi nem. Helyes, sőt még enonél is több: szép dolog és kívánom, hogy azokkal egykoron az egészségügy fejlesztése körül szerzett érdemmel elismerésül babérokat arathasson. De tisztelt Uraim! Nem érzik azt, hogy ez már részletkérdés s a jelen körülmények között a medve bőrére előre való alkudozás, hiszen az építkezés és berendezéstől még nagyon messze vagyunk, de meg ezen tudást ne tartásák egyenlőnek a gyermekkórház szükséges, vagy nem szükséges voltának elvi jelentőségű elbírálásához megkívántató szakismerettel és ne is ringassák magukat abban a képzeletben, hogy ezzel a téren legalább is oly mérvű szakudásra tettek szert, mint amennyi a bizonyos 14 éves hulla csontvázának megítéléséhez kellett.

„Legfeljebb odavetett scrupulusok egyike, hogy a kórházzal szemben a szegény néposztály oly avarzóval viseltetik, hogy be sem vinné oda senki beteg gyermekét.” Így mondják ezt a cikkírók ellentmondást nem tűrő kategorikus hangon. Felhozzák aztán bizonyítékul az Aradmegyei közkórház időnkénti zsúfoltságát (400 beteg), meg a Bródy Adél-kórház helyhiányait. Uraim! Ki mondta azt önöknek hogy a kórházba gyermekét senki sem adja be? Ilyet nem hallottak senkitől, hanem csupán azt, hogy elvélve, esetleg nagy rábeszélésnek engedve kerülnek be azok oda. De lássuk a dolgot részletesebben. A megyei közkórház egy óriási területet betegeit szolgálja és nem csak Arad város és megye, hanem még a szomszédos vármegyék betegeinek jórészét is befogadja. Nem

kaszeretet! Valahol fölbukkant egy tétel, amiben hiba volt.

Időt se hagytak az igazolásra, az áldozat már erkölcsi halott volt. És az maradt. Mert az ember gyarló. Ha lelkében el is ismeri valakinek ártatlanságát, bevallani restelli és kerüli az alkalmat, mely összehozhatná a gyanu alatt álló embertársával.

Szomorú, de így van. És még szomorubb az, hogy mindenki fölkiált:

— Csakugyan ilyenek az emberek!

De önlélekben nem akarja látni a világ érzéketlenségét vagy oly elfogult, hogy tényleg nem látja?

Sőt képeket látok e pillanatban, amin nem ragyog át a derű.

Láttam virágot. Leány volt. Színes, meleg fogékony gyermekded lelkű, aki nem ismerte a hitvány hazugságot. Jött egy kalandor, akinek tetszett ez a naivság. Szerelmet hazudott.

Mikor a leány észrevette ezt, egy meggondolatlan pillanatban öngyilkosságot kísérelt meg. Lelke nem bír megküzdeni akkora erkölcsi undorral.

Élethalál közt volt a gyöngye test, az egyensúlyt veszített lélek. Oly gyakori és oly megdöbbentő a naiv leány és a romlott lelkű férfi összetételközössége. Vonzzák egymást. Az az önkénytelen báj, melyben szelíden pihen a leánylélek: olykor hirtelen megragadja a férfi kép-

zetét. A romlottlelkű, raffinált férfi pedig határozottan veszedelmes hódító. Lehet jó a férfi, lehet mintaképe a becsületnek, férfierőnek, sohase támaszt oly hirtelen szerelmet a nő lelkében, mint az elismert, erkölcstelen életű férfi. Száz esetben egy a kivétel.

Ezt tán utálja a nő és irtózik tőle, — de érdekli. És valami kényszeríti rá gondolni. A romlottság rendszeréhez sok testi, lelki erő kell. Talán ezért és ezzel hódít. Mert a nő megcsodálja a férfiban az erőt, a hajthatatlan akaratot, még akkor is, ha az ferde és helytelen irányú.

Ez a magyarázata annak, hogy légielen finom lelkű lányok valami beteges szenvedéssel ragaszkodnak olyan szerelmekhez, melyről mindenki megjósolja, hogy rosszul végződnek.

El nem hiszi ezt a lány! De ha meg kell győződnie róla: ez gyakran ad fegyvert a remegő kézbe.

Jól ismertem ezt a fehérlélekű leányt. Vívott a halállal és sirattuk. És az emberek suttogni kezdtek. Eivesztett leánybecsületről...

Es a gyógyuló gyermekleányt eltemették élve. Csak egy-két unatkozó ember sugott össze titkosan:

— Hátha „azért” lötte meg magát?

Es amikor e borzasztó lelkirázkodtatás

után újra a világba lépett a gyöngye leány: a mosolygás megfagyott ajkain. És attól kezdve sohase tudott kacagni.

Ismertem ezt a leányt, akinek erkölcsi halottá tett a meggyanusítás. Az ő lelke már nem érez, őt már szó nem sebezheti.

De nekem, ha eszembe jut ez a sok-sok gyöngye áldozat, ez az igazi mártíromság: én gyűlölnöm helyettük az embereket! Gyűlölnöm az urt osztályból a férfit és a nőt, akik ölnék egy diszkrét mosolylyal, egy szemvillanással. Akiken cifra a ruha és első szabó remeke, de a lelkük egy didergő vár, egy intelligencia nélküli szappanbuborék! Igen, igen! Gyűlölnöm őket. Nem a piroskötésű könyveket, nem ezt a kedves óraketyegést. Hiszen nekem ezek a barátaim. Ma egy ritka szép, megható jelenetet láttam ablakom előtt. Egy kocsis sirt. Ki tudja, miért. Áldozta a ló nyakát két karjával. S a magas, büszke, dőlő állat fejét ráhajtotta a legény vállára. Olyan szomorú, szép, kedves, felejthetetlen kép volt!

Ki tudná összekapcsolni a gondolatok csapongását? E büszke, kedves, szomorú állatról, e síró legényről azok a hallgatag, csöndes áldozatok jutottak eszembe, akiket megölt a gyanusítás s akik már sírni se tudnak.

csuda tehát, hogy annyi százezer lakos között — talán az egészségtelen idő beálltával — 400 súlyos, esetleg nagyobb operációra váró beteg akad, kiknek jórésze oly szegény, hogyha meg betegszenek, nincs lelküknek hová lenni és kórházba vétetik fel magukat. A szegény néposztálynál, ha a kereső beteg, rögtön beköszönt a szükség s így kénytelen magát a kórházba felvételni, midőn a nyomor leküzdö az averziót, mely ennél hatalmasabb. A beteg gyermek odahaza legfeljebb keletlenység és a szülőket a kenyérkeresésben csak részben gátolja, mert pl. az anya napi házi munkája mellett beteg gyermekét is ellátja és pedig az ő hite szerint jól. Kórházba való küldésre itt tehát nincs oly kényszerítő ok, vagy ritkábban, mint a felnőttéknél s ez is egyik oka annak, hogy gyermek oly kevés kerül be a kórházba. A megyei kórház ily óriási számú lakosságra még ily averzió mellett is bizony ma már kicsi és annak bővítésére itt volna már a legfőbb idő.

A Bródy Adél-kórház forgalmát jelentékenyen növeli az egész országból ö-szesezreglő beteg gyermek, kik otthonukban már segítséget nem remélnek, de meg a budapesti publikum mégis csak más, mint a mlenk és dacára ennek, még ott is van averzió. Keppich Jakab dr. ma leközölt leveleiben a Bródy Adél-kórház városában praktizáló nagynevű gyermekspecialisták is bizonyítják a kórház iránti averzió létezését. Hát kérdelem most, hogy az aradi orvosok legnagyobb részének tapasztalata, ezen nagynevű urak kimondása is csak aféle „legfelületesebben odavetett srupulus”?! Sajnos, megvan biz az mindenfelé nálunk, de annak belátásához tapasztalat és őszinte bevallás kell.

Ezen helyen aktuális azon nézet felemlítése, hogy ha lesz gyermekórház, akkor a mi publikumunk is jobban hozzászokik ahhoz, hogy beteg gyermekét vonakodás nélkül be fogja adni. Lassan, nagyon lassan én is hiszem, hogy ez be fog valamennyire következni. Mivel azonban mi most szegények vagyunk, mégis csak észszérűbb a reánk nézve égetőbb szükségét betöltő fertőzőkórházra koncentrálni kis erőnket, mint a jövőbe vetett remény fejében építés és fenntartásra nézve sokkal drágább szoktató, csábítgató intézet alkotásába belemenni. Az éhező szegénynek kenyér az első szükséglete és ne álmodozzék szarvasgomba pástétomról.

Ingyenes gyermekambulanciát is emlegetnek és könyvet hullatnak, mert ha nem lesz gyermekórház, nem lesz az sem, s így azután pusztulni fognak a gyermekek, a fertőző betegségek nem ismertetnek fel elég korán stb., szóval nagy veszedelem vár gyermekeinkre. Hangulatsínálás szempontjából talán ez is valami, de lényegében miért ez az elsiratása a szegény gyermekeknek? Aradváros orvosai, kik szanaszét laknak a városban s így jól hozzáférhetők, mindig készséggel állottak és állanak a legjobb szívvvel rendelkezésükre a szegény gyermek és nem gyermekbeteg rendelkezésére. De hagyjuk ezt egészen számításán kívül. Itt van akkor is a város szívében fekvő kórház, hol emberemlékezet óta nap-nap mellett tartanak ambulanciát minden rendbeli szegény számára. Tudom, hogy ezen intézmény nem szorult sem a védelmemre, sem dicséretemre, de mert évek óta munkálkodásuk iránt meleg érdeklődéssel viseltetem, jogosan mondhatom, hogy ott a kórházi kezelés és ambulancia oly kezében van, kiknél azt jobban betölteni alig lehetne.

A gyermekek legpusztítóbb betegsége, a béshurut elleni küzdelemről is szó esik s az mondatik, hogy ha ambulancia volna a gyermekórházban, ugy azzal kapcsolatosan a sike-

res gyógyítást az szükséges jó tej és tápszer kiosztásáról is lehetne gondoskodni. Hecht doktor ur erre már régebben gondolt, ideáját nagyon szépen ki is dolgozta, a kivitelre pedig oly talpra esett megoldási módot ajánlott, mihez képest cikkirő eszméje szerinti megvalósítás csak visszafelé haladást jelentene. A városi közgyűlés azt elfogadta, sőt az ügy már a megvalósulás felé halad. Tehát ez is meglesz, még jobban.

A gyermekórház részére kért területről annak alkalmas vagy nem alkalmas voltáról nálamnál autentikusabb fórum fog nyilatkozni.

A fertőző kórház szükséges voltának beigazolására szolgáló érveimet a legnyilvánosabb helyen, a városi közgyűlésen mondtam el, azért annak újabb elmondása alól fel vagyok mentve. Nincs is erre szükség, mert az én szavaimnál és érveimnél sokkal nyomósabb jelentőségű nyilatkozatok birtokában vagyok, melyek meggyőző és megdönthetetlen volta előtt mindenkinek meg kell hajolnia.

Liebermann Leo dr. urhoz, a budapesti orvosi egyetemen az egészségügy nyilvános rendes tanárához, az egyetemi közegészségtani intézet igazgatójához egy levelet intéztem, melyben az aradi viszonyokat lehető pontossággal vázoltam, mellé hiteles városi térképet csatoltam. A felküldött levél hiteles másolatát kivánságra bárkinek megmutatom. Liebermann tanár urat arra kértem, hogy az adatok alapján, de meg elvi kijelentésű nyilatkozatokat tegyen a jelen ügyre vonatkozólag.

Ezen levelemre Liebermann tanár urtól szószerint a következő levelet kaptam, miért ezuton is fogadja hálás köszönetemet.

„Folyó hó 15-én kelt becses soraira válaszolva, van szerencsém kijelenteni, hogy részletes fejtegetései meggyőztek engem arról, hogy álláspontja minden tekintetben helyes. Az egyes kérdő pontokat illetőleg véleményem a következő:

1-ször. Aradon nagyobb szükség van fertőző betegek befogadására szolgáló kórházra, mint gyermekórházra. Ezt nemcsak a tisztelt kartárs ur által felhozott indokok alapján merem állítani, hanem azért is, mert mindenütt és így nemcsak Aradon, égetőbb szükségét képez egy fertőző kórház, mint egy gyermekórház. Ha egy fertőző kórházban még külön gyermekosztályról vagy külön gyermekszobákról gondoskodnak, akkor mindent megtettünk, ami egyelőre legszükségesebb.

2-ször. Ha csak lehet, kerüljük ki azt, hogy általános kórházba még fertőző osztályt is telepítsünk ilyen betegek állandó befogadására és ápolására. Természetes, hogy ez nem vonatkozik *elkülönítésre* szolgáló helyiségekre, melyekről minden kórháznak, hirtelen fellépő fertőző betegségek elterjedésének megakadályozása céljából és az ilyen betegek ideiglenes ellátására, gondoskodnia kell.

3-ször. A gyermekórház felépítésére kiszemelt területet a velem közölt adatok alapján *sem gyermek-, sem más kórház* létesítésére nem tartom alkalmasnak.“

Dr. Liebermann Leo,
egyetemi tanár.

Az aradi orvosok kétharmad része, mit igen fontosnak tartok, mert általános tudásukat a helyi viszonyok részletkebeni alapos ismerete egészíti ki és ezért ez ügyhöz a leghivatottabban hozzászólhatnak, a következő nyilatkozatot adták ki:

Nyilatkozat

Helybeli tapasztalatainkat, az itteni viszonyokat tekintve, ezeket tudásunkkal összekötve, oda nyilatkozunk, hogy ma Aradon nagyobb szükség volna egy fertőző kórházra, mely nem és körülönbség nélkül befogadna minden hevenyfertőző beteget, mint gyermekórházra. Aradváros egészségügyét az jobban javitaná.

Schuster Illés dr., Vas Sándor dr., Kabdebó János dr., Köpf Kálmán dr., Prohászka László dr., Parecz Gyula dr., Kis Dávid dr., Schuster Henrik dr., Herz Andor dr., Keppich Jakab dr., Polonyi Jenő dr., Grossmann Jakab dr., Horváth dr., Lakatos dr., Kronstein dr., Hermann I. Károly dr., Schreiber Vilmos dr., Grossmann Emil dr., Fleischer Sámuel dr., Avarffy Imre dr., Demján Aurél dr., Simó Károly dr., Borsos Béla dr., Visky Pál dr.

T. cikkirő urak! Hát a budapesti egyetem egészségügy tanára, aztán ez a sok jeles képzettségű aradi orvos, meg Keppich Jakab dr. által leközölt levelek írói, kik mind nagynevűek és köztük sok jeles gyermekorvos van, ezek sem tudnak hozzászólni oly alaposággal az ügyhöz, mint önök?

A leközölt levelekből még azt is kiolvashatja mindenki aki akarja, hogy bizony a fertőző osztályoktól, vagy kórházról ragályozás szempontjából lélelem nem rémlátás, hanem az igenis valóság.

Az intervallumot, mint láthatják, én nem kapkodással, hanem a komoly ügyhöz méltóan, érvek gyűjtésével töltöttem el, melyek bemutatása után, ugy bizsem, méltán kérdezhetem:

Hát zsák-utcába vezettük-e a közgyűlést? Mely, tessék elhinni, különben is olyan intelligens, miszerint hangzatos szavaknak nem ül fel, de igenis meghajlik az érvek előtt.

Joggal mondtam-e, hogy a fertőző kórház ügyén nem esett sérelem az az ellene törő cikkek dacára!

Iparkodni fogok minden erőmből a nagyon szükséges fertőző kórház ügyét dűlőre juttatni s ha az majd meglesz, vagy ha legjobb igyekezetem dacára is valamiképen kátyuba jutna, akkor hasonló lelkesedéssel fogok más hygienikus jó ügy szolgálatába állani, talán éppen a gyermekórház ügyében, melynek magasztos nemes voltát kétségbe vonni nem lehet.

Jöjjen el közénk a béke angyala s iparkodjunk szeretett városunk egészségét egyesült erővel előmozdítani, mit hírlapi polemiaival eredményes módon aligha érhetünk el s ezért én részemről a tárgyról a vitát teljesen s visszavonhatatlanul befejezettek tekintem.

Arad, 1906. május 23.

Issekutz László.

TÁVIRATOK.

Moltke Bácsban.

Bács, máj. 23. Moltket, a porosz vezérkar főnökét Lipót Szalvátor és Ferenc Szalvátor főherceg kihallgatáson fogadták. Moltke ezután Beck vezérkari főnökénél, Pitreich hadügyminiszternél, Schönleib landwehrminiszternél, Parmannál, a landwehrparancsnokság vezetőjénél, Montecuccoli tengernagynál, Fiedler hadtestparancsnoknál, Galgóczy csapatfőfelügyelőnél, Freund várparancsnoknál és a bajor és szász követeknél látogatást tett.

Formális ülések.

(A képviselőházban és a főrendek közt.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 23

A képviselőház — mint budapesti tudósítónk jelenti, — ma csak formai munkát végzett. A képviselők a megbízóleveleket adták át és ez a hosszú ceremónia nem valami mulatságos. A honatyák azonban iparkodtak változossá tenni a dolgot. A sok új ember megjelenését kellő kritikával kísérték, egy-egy népszerűbb mandátum tulajdonosát megéljenzették és így valahogy eltelt az idő. A karzatok közönsége pedig mulatott is: hiszen annyi a nyalka, fiatal képviselő, hogy a sok szép aszszony akár estig is elmaradt volna a gukkerek mögött.

A diszruhák, uniformisok eltűntek; ismét a rendes szürkeségbe merült a t. Ház. De azért vigasság vagyon a folyosókon. Mindegyik képviselő — különösen az újak — aktaszerű papiros-darabokat szorongat a hóna alatt.

— Édes aranyos kis levélke! — simogatja meg önmagát a legfiatalabb korjegyző, *Pallavicini Sándor* gróf.

— *Drága* kis levélke: így szól a nóta! — igazítja helyre *Olay Lajos*.

— *Drága* . . . *drága*! . . .

Erre a szóra elmerengenek a honatyák; némelyiknek felhő ül a homlokára és bizonytalan mozdulatot ír le a kezével.

— Ej, ne ronsátok el a mézesheteket! — riadt rájuk *Lengyel Zoltán*! — örüljeteink inkább annak, hogy itt vagytok. Mert elvégre volt ellenjelöltjeiteknek nincs semmilyen levelük, mégis *drága* . . .

Az okoskodásnak megvan a hatása, nem gondol senki többé a — jövőre. Inkább évődnek az új képviselők, akik nemcsak a mandátumot (a választásról szóló jegyzőkönyvet) hozták magukkal, de elhozták a választóik névsorát. A kövér paksamétát átadják majd a t. Ház levéltárának — örök emlékül.

*Barabás Béla*t megint igen sokan veszik körül. Nem is csoda; hiszen ő az a szerencsés ember, akinek nem kevesebb, mint három mandátuma van.

— Aztán hol vannak a mandátumaid? — kérdezik tőle.

Barabás belenyúl a belső zsebébe és kivész onnan három vékony papirosszeletet:

— Itt vannak ni!

Nézik, nézik és csodálkoznak *Barabás*on, mint azon a milliomoson, aki az ezres bankókat csak a mellényzsebébe gyűri.

Se szertartás, se beszédes ülésé nincs ma a képviselőháznak. A képviselőket inkább a folyosó foglalja le a maga számára. Ott nyüzsögnek, hónuk alatt a drága kincscsel: a mandátummal. Egyik másik három választási jegyzőkönyvet is hozott s azokból válogatja a legtisztábbat. A folyosói beszélgetés tárgya: Nagy Dezső józsefvárosi választása. *Ráth Endre* viszi a szót s beszél a választás egyes epizódjait.

Tíz óra múltán néhány perccel nyitja meg *Szapannos* korelnök az ülést. Felhívja *Hoffmann Ottó* korjegyzőt a múlt ülés jegyzőkönyvének foltozására.

— Hangosabban! Hangosabban! — pattognak rá mindenfelől.

Most *Bethlen* gróf a képviselőket szólítja névszerint mandátumaik benyújtására. Az *A. betűn* kezdik. *Apponyi* gróf mandátumát, aki távol van, *Kossuth* Ferenc nyújtja át. Riadó éljenzés nyomul a mandátum után. Ezenben fűrésztik *Batthyány* Tivadár gróf és *Barabás Béla* mandátumait is. *Mire Bánffy*hoz értek, már elfogyott az éljen.

Az új képviselők közül érdeklődéssel nézték az emberek *Hirtenstein* Lajost, a mezőköszonyi követett egy nagyon szimpátiikus megjelenésű uri embert, *Hódy* Gyulát, a zombolyai Csekonics verőt, *Benicsky* Odónt, a fiatal néppárti képviselőt, *Bródy* Ernőt, a negyvennyolcas demokratát, *Gráts* Gusztáv dr.-t *Mrsu* Jásót, a törökbecsei paraszt képviselőt, *Brediceanu* Coriolánt, a két mandátumot kapott román agitátor: és *Polit* Mihályt, aki veszedelmesen hasonlít *Széli Kálmán*hoz.

Negyed tizenkét órakor volt vége a névsor-olvasásnak. Ezután publikálták még a horvát képviselők listáját. *Szapannos István* ekkor felőrára felfüggesztette az ülést.

A szünet után a korelnök elrendelte az osztályok kiorsolását, ami elterült egy óráig. A legközelebbi ülés holnapután délelőtt tíz órakor lesz, amikor az osztályok beszámolnak működésük eredményéről.

Ülést tartott ma délelőtt a főrendiház is. Tizenegy óra után nyitotta meg gróf *Desseoffy* Aurél és beszámolt azokról a halálozásokról, amelyek a főrendek sorát ritkították meg. Különösen nagy melegséggel emlékezett meg *Károlyi* Sándor grófról. Ezután megválasztották a bizottságokat. Míg a szavazatszedő-bizottság folytatta a munkáját *Széchenyi* Sándor gróf alelnök vezetése mellett, addig az elnök folytatta az előterjesztéseit, melyek közt beszámolt *Károlyi* György gróf és *Párvy* Sándor mentelmi ügyeiről is. Ezután a bizottságok tagjai letették az esküjüket.

Merénylet a vonat ellen.

(Megakadályozott szerencsétlenség.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 23

Egy derék vasuti őrségsége kiszámíthatatlan következményű katasztrófát hártott el a múlt éjszaka Nagyváradon. Bűnös kezek a kolozsvári személyvonat és a budapesti gyorsvonat ellen terveztek hallatlanul gaz merényletet. Meglazították a vonat utjában a síneket, kiszedték a csavarokat, de a felületlen kisiklás veszedelmét megakadályozta, a szörnyűséges galád tervet meghiúsította az a legendás lelkiismeretesség, amelyre méltán hivatkozhatnak a szárnyaskerék emberei.

Fehérvári Márton kisegítő vasuti őrs hétlőn éjjel szokásos szolgálatát teljesítette a gondjaira bízott vonalon. Amint lámpájával a pályatestet bejárva megvizsgálta a vágányokat, fél 2 órakor rémülve vette észre, hogy a kolozsvári vasuti vonal 12 és 13 számú szelvényei között negyven lépésnyire a síneket erőszakosan meglazították. Egy vasuti sín kapcsoló hevedere, mely hat csavarral van a vasléchez erősítve, le volt szerelve, a mellette folytatólag húzódó sín pedig meglazítva.

Fehérvári visszasietett az őrházba és vézjelet adott az állomásra, hogy tartóztassák fel a Nagyváradra érkező vonatokat. A kolozsvári személyvonat már berobogott a váradvelencei állomásra s a főállomáson éppen várták a budapesti gyorsvonatot, mikor a vészjel megérkezett, *Buttyka* Lajos állomásfőnök és *Váradi* Ignác állomásfőnök helyettes azonnal, személyesen tettek meg minden intézkedést a vonatok fentartására s az állomásfőnökök a műszaki személyzettel nyomban elindultak a jelzett veszedelem helyére, ahol a derék őrs jelentést tett.

A helyszíni vizsgálat melyet fáklyák világánál tartottak, megállapította, hogy a bűncselekményt csakis a vasuti pályafentartás munkájában jártas egyén követhette el, még pedig az éj folyamán 11 és 1 óra között, mert azelőtt

a pályatest sértetlen volt. A síneket azonnal megerősítették és a vonatok melyeknek utasai közt rémes hírek okoztak óriás izgatottságot, nagyobb késéssel elindulhattak az állomásokról.

Ma reggel folytatták a vizsgálatot, s a leszerelt hevedert megtalálták a szomszédos *Janky*-féle szőlő bokrai közt, a kerítés tövében, a lecsavart srófokat pedig a töltés alatt húzódó árokban lelték meg. A vizsgálat megállapította, hogy a heveder leszerelése folytán a sinszálak összeköttetése meglazult, s így a vonat okvetlen kitért volna, ha a veszélyt a pályáőr idejekorán észre nem veszi.

A gaz merénylőt erőlyesen nyomozza a rendőrség, a derék *Fehérvári* Mártont pedig előléptetésre és kitüntetésre fogják ajánlani.

Katonaság — két leány ellen.

(A szokás hátrahagyása . . .)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 23.

Berlinből írják a következő, részleteiben nem mindennapi történetet:

A rendőrségen még szerdán megjelent egy dúsgazdag berlini kereskedő és elmondta, hogy előző éjjel kissé elmulatott egy vidám társaságban és egy hölgygel ismerkedett meg, akit elkísért. Hogy aztán mi történt, nem tudja, mert meglehetősen sokat ivott, csak annyit tud, hogy amikor másnap reggel egy potsdami uton egy szállóban felébredt, összes ékszere és két darab ezermárkása hiányzott. A rendőrség megindította a nyomozást és megállapította, hogy az illető hölgy rendkívül elegánsan volt felöltözve s a szállóbeli szobában talált levélboríték alapján azt is megtudták, hogy *Rhein* Klárának hívják.

A név nem egyezett meg a bejelentett névvel, de a rendőrbiztos fontosnak találta, mert visszaemlékezett, hogy néhány nappal ezelőtt egy félvilági hölgyet kísérték a rendőrségre, aki *Rhein* Sentának mondta magát, valódi neve azonban *Schulze* Teréz volt, aki foglalkozására nézve egy nemzetközi alkalmasszerző, akit egyformán jól ismernek a berlini, párisi, kostantinápolyi és budapesti rendőrségek, amelyek tolvajlásért is már több ízben elítélték.

A berlini rendőrség megállapította, hogy a veszedelmes hölgy egyben egy hivatalnok család két leányát: *Adélt* és *Izét* is elcsalta a szülei háztól és hogy azokkal Párisnak vette útját. A rendőrség táviratilag értesítette az összes vasuti állomásokat, kérve a letartóztatásukat. Csakhamar megjött a távirati értesítés, hogy *Eisenachban* *Schulze* Terézt a két leánnyal elfogták.

Adélt és *Izét* a rendőrség egy másodemeleti cellájában helyezték el, ahonnan azonban reggelre megszöktek oly módon, hogy az ágynemüekből és ruháik egy részéből köteleket fontak és azon a második emeletről lebozsátoztak a földszintre, ahonnan észrevétlenül sikerült a szabadba kijutni. Reggel vették csak észre eltűnésüket, de csak délben tudtak a nyomukra jutni, amely a közeli erdőbe vezetett. Ezért a katonaság segítségét vették igénybe. A katonák bekerítették az erdőt és a gyűrűt egyre kisebbre szorítva, végre is megtalálták a két hiányosan öltözött hölgyet.

Most erős fedezett alatt szállították őket Berlinbe.

TANÜGY.

(—) A világi állami iskola évrő vizsgálatát a gyermekek között fellépett járványos betegség folytán már május 25-én és 26-án tartják meg.

Hogy él a király?

Intimitások a várpalotából.

(A tegnapi ebéd.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 23

A királyok életmódja nem csukott könyv már. Kikémlítették s megírták számtalan formában. De a tárgyat nem meríthették ki, mert mindig akadnak apróságok, melyek a királyok életét újabb és újabb színben tárják a kíváncsiak elé. A mi királyunk életmódja is nyilvánosságra került már sok mindenféle változatban. Legtöbbnyire táves és nem megbízható formában. Királyunk itt tartózkodása alkalmából egy újságíró bejutott a király közvetlen környezetéig s a legmegbízhatóbb helyről szerezte meg az adatokat ő felsége életmódjáról.

(A király lakása.)

Ki hitné, hogy az óriási királyi palotában a királynak csupán három szobája van? Lakosztálya öt szobából áll, de ebből a belépő szoba a szolgálattevő szárnysegédé, a másik szoba a tanácskozó terem, amelyet csak miniszteri tanácskozások alkalmával vesznek használatba. A király tulajdonképpeni lakása egy kis elfogadó szoba, dolgozó szoba és az abból nyíló hálószobából áll. A hálószoba berendezése egy vaságy, egy szekrény, egy toalettasztalka. Az ágy fölött a falon remek kivitelű olajkép és az ágygal szemközt lévő falon Deák Ferenc olajfestményü arcképe lóg.

(A király kosztja.)

A király reggel öt órakor kel fel. Régi hű komornyikja öltözteti, ki a szükséges ruhane-műeket a főceremóniamester utasítása alapján válogatja össze a programban levő ünnepek jellege szerint. Hat órakor teát és kétszersültet tálalnak fel a királynak, melléje rendszeren valami hideget is adnak, de ehhez sohasem nyúl a király. Délelőtt egy kis pohárka Madeirát és Sherryt iszik. Tizenkettő vagy egy órakor fogyasztja el a dejeuner, mely levesből, egy húsból, könnyű tésztából és gyümölcsből áll s legfeljebb egy vagy két pohár pezsgőt iszik hozzá. Ot órakor van a déner.

Az újságírónak alkalmá volt megszerezni a tegnapi déner étrendjét, mely a következő:

DINER DU 21. MAI 1906.

POTAGE PRINCESSE
ECREVISSES ECORCÉES
PIÈGE DE BOEUF GARNIE
COTELETTES DE CERVELLE AU LAITUE
ASPERGES EN BRANCHES
PLOMBIÈRE AUX FRAISES
DESSERT

A dénerhez a király legfeljebb két pohár pezsgőt, esetleg csupán sört fogyaszt. Rendes körülmények között este kilenc órakor fekszik. Lefekvése előtt egy órával teát vagy egy pohár tejet iszik.

(A király sétái.)

Mindennapi sétáját többnyire egyedül a dejeuner után szokta a király végezni, mely 1—2 óráig tart. Ha Budán van, a várkerítés sétál. Ekkor megszólítja a kertben levő munkásokat és öröket s igen gyakran egyikkel-másikkal sokáig eldiskurál. Bámulatos megfigyelőképessége van. Ha a megszokott helyen új arcokat lát, az rögtön felkelti érdeklődését s kutatja az okát.

Déner utáni időben szokott dohányozni. Számára külön gyártanak szivarokat, de azok

a rendes regle-kiállítású, könnyebb fajtájú szivarok.

Kerel dr. udvari orvosa, ki nagyon kedvelt embere, rendszeren reggel és a déner után néha félórás tartó látogatást tesz a felségnél, de a látogatás nem tekinthető orvosi vizitnek. Elbeszélgetnek s az orvos ez idő alatt teljesíti megfigyeléseit.

(A király dolgozik.)

Köztudomású, hogy királyunk rendkívül megerőltető munkát végez. Reggel, közvetlenül a felkelés után átjutja a kijelölt újságokst. Reggel után már ott van a bécsi kurir. Nyolc óra tájban jön hozzá jelentést tenni Daruváry, a kabinetiroda osztályfőnöke. Azután Bolfras báró, a katonai iroda főnöke tesz jelentést. Gyakran megesik, hogy a király fontosabb ügyekben az egyes referenseket is fogadja. A referadáknál nagy figyelemmel érdeklődik a király a legkisebb részletek iránt s mielőtt az aktát aláírja, behatóan átvizsgálja.

Szorgosságára való tekintettel ezek a referadák rendszeren sokáig húzódnak el s így gyakran előfordul, hogy az íróasztalán a közben fogyasztja el a dejeuner. Dejeuner után sétál s séta után, a déner idejéig ismét munkához ül. Munka közben előfordul, hogy a kabinetiroda utján magához kéri a miniszterelnököt, vagy valamely szakminisztert.

(Hogy eszik a király.)

Királyunknak jellemzetes tulajdonsága a gyors evés. Eppen ezért megköveteli, hogy minden húsból annyira puha legyen, hogy késhasználat nélkül ehessen. Francia villájának egyik oldalán egy kis lapátszerű, tompa nyulvány van. A gazdasági hivatal vezetője, a ki nagyobb udvari ebédeknel mindig a spanyolfal mögül nézi az udvari kiszolgálást, nagy trémával különösen arra figyel, vajjon nem veszi-e a felség a kést a kezébe, mert ha igen, úgy Lichtenstein herceg főudvarmester feltétlenül megdorgálja a konyhát.

A király gyors étkezését azelőtt a szárnysegédek sinylették meg. Régenté az volt a szokás, hogy a szolgálatban levő szárnysegéd ő felségével együtt étkezett, de mert a felség nagyon gyorsan eszik, a szárnysegéd éhes maradt.

Ezek azonban megkérített Paar grótot, hogy nem lehetne-e kieszközölni, hogy ők külön egyenek. Paar gróf felhasználta egy ízben ő felségének jó hangulatát s elmesélte a szárnysegédek panaszát. A király jóízűt nevetett rajta s elrendelte, hogy ezután a szárnysegédeknek külön terítsenek.

(A király jó szíve.)

A király jó szívet mindenki ismeri. Arról ujjat mondani felesleges. Érdekes megfigyelést tett a király környezete az általános kihallgatások alkalmával.

A kihallgatás időtartama legfeljebb 2—3 percet tehet ki és sajátságos, hogy a felség a szegényebb sorsu emberekkel 5—6 percig is beszél, miközben apróra kihallgatja ügyes-bajos dolgaikat.

SPORT.

Football match Aradon.

— Temesvár Arad ellen. —

Arad, május 23.

A tavaszi szezon sport élénksége messze túlbaladja az elmúlt éveket, állandó tevékenységben látjuk ágilis sportegyletünket, az Aradi Athletikai Klubot, mely annak dacára, hogy kiváló gondtal készül a debreceni torna-versenyre, football csapatát sem hagyja tétlenül, de városunk közönségét ismét sporttelepére hívja, mérkőzést rendez a Temesvári Football Klub je-

les csapatával. Temesvárral össze mérte már ez évben erejét az A. A. K. csapata s erős küzdelem után 4:3 arányban győzött Arad. Azóta a temesvári csoport jeles játékosokkal erősödött.

A football mérkőzést még kedvezőtlen idő esetén is megtartják, mert a közönség részére ülőhelyekkel bíró fedett tribün áll rendelkezésre.

A temesvári csoport összeállítása a következő: kapus: Ponta; hátvéd: Herczegffy, Weisz; fedezet: Sörös, John, Lévy; csatárok: Belu, Bánffy, Sutto, Réti és Horváth. Dresszük fehér test piros-zöld csillaggal. Az aradiak dressze kék-fekete ing.

A mérkőzés délután fél ötkor kezdődik. Helyárok: Páholy 5 személyre öt korona, tribün ülőhely 80 fillér, állóhely 40 fill., diákjegy 20 fill. Jegyek válthatók a Török Gábor-utcai sporttelepen.

+ Az Aradi Kerékpár Klub választmányára folyó hó 25 én, pénteken esti fél kilenc órakor ülést tart a Pölyz-kávéházban, melyre a tagokat meghívja az elnökség.

Vegyeskereskedés

a 48-as ereklyékhez.

(A kegyeletgról üzletel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 23.

Az utóbbi napokban igen sok aradi kereskedő és magánember kapott nyomtatott körlevelet a „fővárosi 1848/49-iki ereklya-gyűjtemény és Kossuth-muzeum” cége alatt ama bizonyos Kreith Béla gróftól, aki már esztendő óta a legszemérmelenebb módon használja ki a hiszékeny közönség hazafiságát ügynöki működése közben. A gróf, aki összes üzleteit a 48-as idők cégére és paizsa alatt intézi el, a fentemlített muzeum nevében már volt képügynök és könyvügynök, most pedig felcsapott osztálysorsjegyelárusítónak. Most három esztendeje a muzeum felségélyezésére térden aluli és térden felüli képeket árult; majd a Magyar Remekírók révén akarta a muzeum kasszáját gyarapítani, — lévén tudniillik a muzeum kasszája egyuttal a Kreith Béla gróf pénztára is. Most pedig a következő körlevelet küldözgette szét:

Budapest, postabélyeg kelte.

VIII., József körút 8.

Mélyen tisztelt Uram!

Pénzes és Társa cég, mint hozzánk intézett levelében említé, az országos politikai dolgok jobbra fordultának öröme nagyobb számú osztálysorsjegyet ajándékozott muzeumunknak. Mi elfogadtuk, sőt meg is köszöntük ezt a hazafias áldozatkészséget, mert az hiszük, hogy akik muzeumunkat szives támogatásukba akarják részesíteni, azok a derék magyarok ez alkalommal tőlünk fognak osztálysorsjegyet vásárolni. Mi a Pénzes és Társa cégről informáltattuk magunkat, mely alkalommal sok dicséretes dolgot hallottunk róluk. A többi közt, hogy mily nagy összegeket fizettek ki a cég tulajdonosai eddig már nyeremények fejében, hogy milyen szerencsések voltak a náluk sorsjegyeket vásárlók és hogy a cég mennyi sok és nemes áldozatot hozott már eddig a különböző közönségeknek. Ezekre való tekintettel is kérjük nemes honfíarsainkat, támogassák muzeumunkat. Ha már különben is vásárolni szándékoznak sorsjegyet, akkor ez alkalommal ne mulasszák el azt muzeumunktól beszerezni.

Hogy pedig a nekünk adott sorsjegyeket könnyebben eladhassuk, mindenkinek, aki legalább egy fél sorsjegyet vesz tőlünk, ajándékba küldünk egy életnagyságu Kossuth, Jókai, Vörösmarty, Deák, Apponyi, Bartha vagy egyéb életnagyságu képet, ki pedig legalább öt sorsjegyet vesz vagy megrendel, egy Vértanúk Könyvét vagy Budavár bevételét mutató képet. E képeknek bolti ára 6, 8. és 10 korona példányonként. Csakis azért adhatjuk a fentemlített képeket ajándékba, mert mi is így kaptuk.

A mellékelt postautalványon hozzánk érkező pénznek megfelelő értékű sorsjegyet fogunk küldeni. Ha nem méltóztatnék sorsjegyet venni az esetben kérjük, sziveskedjék ezt az ajánlatunkat olyannak adni, ki sorsjegyet vásárolni szokott. Kérjük, támogassék vállalkozásunkat, mert muzeumunk az 1848/49 iki hősök és Kossuth atyánk emlékeinek valódi és egyetlen Pantheonja. Valóságos iskolája és temploma e a hazafias erényeknek.

Kérésünket ismételve, maradtunk hazafias üdvözléssel a Fővárosi 1848/49 iki ereklye gyűjtemény és Kossuth-muzeum

Gróf Kreith Béla.

A hazafiság egyetlen Pantheonjának tehát pénzre van szüksége. Pénzre épenugy, mint amikor Kreith Béla gróf Bécsben akarta értékesíteni ezt az egyetlen Pantheon, amelynek, — ugyilátszik, az a fő hivatása, hogy a hazafiság hangoztatásával csináljon konkurenciát olyan ügynököknek, akik az üzletet nem csinálhatják a 48 as idők égése alatt. Hja, szép dolog a hazafiság!

Az új t. Házból.

(Képviselők önmagukról.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 23.

A Duna partján levő ezertornyú palotában újra vígan pezseg az élet. Új arcok mindenfelé, új emberek a padokban, sok ismeretlen név, a mely közül előreláthatólag nem soknak jut ki a közpályán levő szereplésen kívül a babér is. A sok új ember között persze sok van, aki érdekes úton jutott a mandátumhoz. Ott van Hajdu Frigyes dr. Facset új képviselője, Nemess Zsigmond utódja, aki így mondja el választása történetét:

A választási kampányban ez volt a legnagyobb szenzáció, hogy megválasztottak. Ezzel kapcsolatban szenzációszámba ment az is, hogy Krassó-Szörény vármegyében akadt egy kerület, ahol győzni merészelt a magyar jelölt. Ha még ehhez hozzávesszük, hogy a győzelmet függetlenségi jelölt aratta, körülbelül készen vagyunk a szenzációkkal. Egy facetsi tisztviselő jellemezte legutóbban a helyzetet:

— Hála Istennek, mondotta, — végre a tisztviselő is kénytelen a szíve szerint szavazni.

A facetsi és igazlatvi magyarok a választást megelőző éjjelen állandó permanenciában voltak. A távolabbi községekből berándult román önkéntesekre vigyáztak, nehogy féktelen lelkesedésből megszkjjenek.

Az urnánál pedig lejátszódott a következő jelenet:

Elázott polgártárs jelentkezik a szélsőbaloldali jelölt piros jelvényével kalapja mellett. A román bizalmi férfiak mintegy vezényszóra ugranak fel, s harsány hangon tiltakoznak az ellen, hogy az elnök a szavazatot elfogadja. Az elnök úgy véli, hogyha a polgártárs érthetően ki tudja a jelölt és a saját nevét mondani, akkor szavazata, a beszámítást korlátozó ok dacára elfogadható. — Meg is kéri kire szavaz.

— Szetreaszka domnu Kozma! — a felelet.

Mondanom is felesleges, hogy elenjelöltem bizalmi férfiak hozzájárultak a szavazat elfogadásához, s nem csináltak káoszt az esetből, mert ők a koncesszió hívei.

A végkonkluzió még egy tanács: sohse tűzze ki a nemes vármegye a képviselőválasztást hátfőre. Vasárnap ugyanis tulsok az alkalom a diplomákban a fő és pótátok kiosztására és az ezzel kapcsolatos eskük kivételére. Takarítsák meg a népnek a lelki-furdalást.

A mezőkászonyi kerület követje, *Hirtenstein* Lajos, aki regálebérő volt a dacára is megbuktatta az isteni Zsazsa fivérét, *Fedák* Pistát, így meséli el a választása történetét:

Körülbelül két héttel a választások előtt, egy szép napon, erdélyi birtokomról hazajövet, nagy meglepetés ért. Már ágyban voltam, a mikor kívül hirtelen zaj támadt. Feleségem berohant hozzám, s jelenté, hogy emberekkel van tele az udvar. Kimegyek s megkérdem tőlük, mi járatban vannak? A környékbeli nagyobb községek 200—250 választója jött el hozzám, a szónokuk tudatta velem, hogy — a képviselőválasztás közel lévén — felkérnek a jelöltségre.

Mire én azzal válaszoltam, hogy értesülésem szerint már a központ küldött hivatalos jelöltet, amit és ugyan rossz néven vettem, mert gyerekkorom óta híve vagyok a 48 as pártnak, s a multkorai választáson is anyagi áldozatokat hoztam a zászlóért. Azt meg pláne helytelenítettem, hogy a hivatalos jelölt *Fedák* István, aki apjával együtt a mult választáson még a szabadelvű Lónyait támogatta. Tényleg abszurdum, hogy a központ is az ilyen hirtelen támadt függetlenségit támogatta. Azután figyelmeztettem a polgárokat arra, hogy *Uray* Imre, a beregi ellenzék vezére viszont *Máthé* László, takarékpénztári igazgató, földbirtokosgyáros mellett korteskedik.

A magyarok erre azzal feleltek, hogy ők bizony, ha én fel nem lépek, inkább tartozkodnak a szavazástól, de arra nem voksolnak, akit az ő megkérdésük nélkül, az ő mellőzésükkel küldtek jelöltnek.

Én erre a megyei 48 as párt elnökéhez utasítottam őket, akiből másnap el is mentek vagy tizen Beregszászba. Uraynak azután megmondották, hogy *Hirtenstein* mellett van vagy ezer választó, esetleg a zsidókat kivéve. A választáson azonban még sem volt biztató, s én kelemenlenül tapasztaltam, hogy csak személyváltozás van, s nem rendszerváltozás.

Ekkor én, aki a viszonyokat ismerem, nehogy *Fedák* győzzön *Máthé* felett, végül elfogadtam a jelöltséget.

Az ötvennégy község közül, amely a kerülethez tartozik, harminchat teljesen mellém állott, a zsidókat kivéve. A választás eredménye pedig az lett, hogy *Fedák* és *Máthé* mellett megkaptam az abszolút többséget, minden erőszakoskodás dacára. A legmegnyugtatóbb volt reám nézve az, hogy a választás után *Fedák* István személyesen jelentette ki nekem, hogy jobban örül az én győzelmemnek, mint ha *Máthé* győzött volna, s hogy *Uray*, *Máthé* főkortese, ugyanilyen véleményt nyilvánított nekem *Fedák*ról.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az állami tisztviselők országos egylete aradi körének választmánya május 25-én, pénteken délután 5 órakor a főreáliskola tanári tanácskozó termében (földszint, főbejárattól balra) rendes ülést tart. Targysorozat: 1. A közgyűlés elé terjesztendő évi jelentés (1904—1905. évről.) 2. Számvizsgálók jelentése. 3. Közgyűlés idejének meghatározása. 4. Indítványok. 5. Hét választmányi tag kandidálása. 6. Elnök jelentése a fizetésrendezés ügyének és ezzel kapcsolatos tisztviselői kérdéseknek állásáról. 7. Házépítés. 8. Egyéb ügyek. *Kosinszky* Victor társelnök. Ifj. *Schweigert* Péter titkár. A számvizsgáló bizottság tagjai kéretnek a jelzett idő előtt egy órával a számadások felülvizsgálatának megejtése végett megjelenni.

A reáliskola majálisa.

(Mulatság a Csálában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, május 23

Aradon csupán a főreáliskola maradt hű a hagyományhoz, amely szerint nyári mulatságát évről-évre a csálai erdőben tartja meg. Ezeknek a majálisoknak mindig nagy sikerük van s az ifjuságon kívül az intelligencia felnött tagjai közül is számosan meg szoktak jelenni a csálai erdőnek tánc helylyé átalakított tisztásán.

Az intézet tanulóifjusága korán reggel vonult ki zászlókkal és muzsikaszóval *Boros* Vida igazgató vezetése alatt az erdőbe. Délelőtt megreggeliztek, majd társasjátékokkal szórakoztak. Azután ebédhez ültek. Az asztalok körül a tanári karon kívül az intelligencia közül is számosan foglaltak helyet. Több felkészöntő hangzott el, amely legnagyobb részben az intézet igazgatójának és tanári karának szólt.

A tanárok asztalánál ott voltak a többek között:

Dománszky Raimund vezérőrnagy, *Palik* Alfréd ezredes, *Dietrich* Albert ezredes, *John* Jenakie ezredes, *Fetter* Géza máv. főfelügyelő, *Virágh* Lajos főmérnök, *Nesnera* Aladár, *Szathmáry* János, *Boros* Béla dr., *Probst* Mihály, *Exterde* Kálmán báró, *Burián* János főgimnáziumi igazgató, *Feszler* Károly, *Horváth* József, *Gruber* István, *Szilágyi* ellenőr, *Erdi-Ilés* László, *Millic* József, *Laczay* Endre, *Vannay* János dr., *Lős* Rzsó, *Priegl* István dr., ifj. *Nachtnébel* Ödön, *Simon* Jenő, *Velcsov* Géza és még számosan.

Délután három órakor a felsőbb osztályú növendékek soriatat állottak, hogy fogadják a leányok üde seregét. Kocsi kocsi után robogott ki a városból a mulatni vágyó leányokkal, akik szülőik társaságában csakhamar élénk, színessé tették a zöld lombátort. Este hét óráig hangos jókedv uralkodott, amely sikeressé tette a májusi mulatságot. A majálison nagyszámu és előkelő közönség jelent meg, amelynek sorából a következőket sikerült feljegyeznünk:

Aszonyok: *Boros* Vidané, *Báró* Exterde Kálmánné, özv. *Boros* Bébiné, *Nesnera* Aladárné, *Fetter* Gézané, *Aknay* Andorné, *Ziko* Jánosné, *Graur* Viktorné, *Csáki* Jánosné, ifj. *Nachtnébel* Ödöné, *Szathmáry* Mihályné, *Szöllösy* Istvánné, *Feszler* Károlyné, *Sztrojín* Lajosné, *Nemes* Sándorné, *Palotay* Antalné, *Priegl* Istvánné, dr. *Schuster* Henrikné, *Probst* Mihályné, *Denifée* Jánosné, özv. *Dömötör* Lászlóné, *Szilágyi* Mihályné, dr. *Vajda* Istvánné, *Riegler* Józsefné, *Jancsó* Ferencné, *Kövérné*, *Baskovics* Antalné, *Wagner* Józsefné, *Terzay* Péterné, *Pichler* Jánosné, *Szilágyi* Mihályné, *Joó* Béláné, *Menczer* Jakabné, *Szűcs* Vilmosné, *Engel* Adolfné, *Schwarz*né, *Frennd* Állópné, *Czucker* Ferencné, *Köen* Vilmosné, *Kohlmann* Arminné, *Bahár* Mihályné, *Klugovics* Józsefné, *Krausz* Brunóné, *Strausz* Lajosné, *Szram* Józsefné, *Farkas* Bernátné, *Höflsch* Sámuelné, *Kara* Györgyné, *Spolarich* Gyuláné, *Varjassy* Árpádné, *Lőrinczy* Karolyné, *Kalmar* Nandorné, *Weisz* Ignácné, *Jónás* Adófné, *Gottlieb* Adolfné, *Kertész* Miksáné, *Weisz* Józsefné, *Fabian* Józsefné, *Ersi* Józsefné, *Haneck* Józsefné, *Moldován* Albertné, *Levieczky* Béláné, *Brády* Lipótné, *Frick* Józsefné, *Hall* Béláné, *Kilényi* Jánosné, *Friedmann* Ignácné, dr. *Horváth* Antalné, *Assael* Józsefné, özv. *Zaránd* Lászlóné, *Zsun* Adolfné, *Ditrichstein* Józsefné, *Frischmann* Józsefné, *Büchler* Adolfné, *Zeiner* Ignácné, *Nacht* Viktorné, *Panyigai* Károlyné, *Kohn* Józsefné, özv. *Dumireszku* Balászné, stb.

Leányok: *Boros* nővérek, *Franz* Giza, *Fetter* Mancsi, *Szentgyörgyi* Katica, *Zikó* Lenke, *Nachtnébel* Böske, *Szathmáry* Sata, *Sztrojiny* Margit, *Priegl* Mancika, *Buchwald* nővérek, *Kovács* Terike, *Schuster* Irma, *Denifée* Ilonka, *Dömötör* nővérek, *Brody* Jolánka, *Vajda* nővérek, *Lőrinczy* nővérek, *Lantos* Gizzi, *Weisz* Melanie, *Jonás* Joján, *Bernstein* Sarolta, *Gottlieb* nővérek, *Schuller* nővérek, *Kovács* Matild, *Inger* nővérek, *Fleischer* Méri, *Ripp* Mariska, *Heitz* Mariska, *Horváth* Illus, *Weisz* nővérek, *Gross* nővérek, *Levieczky* Lenke, *Lázár* Rózsika, *Took* Lóri, *Mutz* Ilonka, *Hen* nővérek, *Kilényi* nővérek, *Friedmann* Irma, *Weiszbaum* Fanny, *Horváth* Gizzi, *Rauchmann* Rózsika, *Assael* Gizzi, *Zaránd* nővérek, *Rónai* Lenke, *Joch* Irma, *Steinberger* Erzszi, *Buchler* nő-

vérek, Laechner nővérek, Pán nővérek, Greut Margit, Simon Irénke, Mencer Irén, Fränkl nővérek, Pollák Hajnalka, Bohár Mariska, Klukovics Rózsika, Schromm nővérek, Paál Ilona, Muskát nővérek, Frankl Idike, Kara Mancsi, Erdélyi Tillike, Spolarits Ilon Back Judith, Allesz Ilonka, Donatz Elza, Schatteles Böske, Pollák Böske, Hannstein Anna, Grünwald Johanna, Eckstein Margit, Valenta Irén, Kövér Klára, Persa nővérek, Kohn Katicza, Dimitreszku Livia és még számosan.

A bizonytalan időre való tekintettel a rendező ifjuság elhatározta, hogy az esti táncmulatságot a Fehér Kereszt-szálló nagytermében tartják meg. Este hét órakor kocsiokon robogtak be a városba s nyolc órakor már ismét megszólalt a cigányzene. Bizonyos, hogy a nagy diákseregnek sokáig feledhetetlen lesz ez a fényes nap, de feledhetetlen lesz annak a bájos, üde leányseregnek is, amely délután a csálal erdő köröndjén, este pedig a Fehér Keresztben keringőzött az ifju gavallérok karjain. A táncmulatságot Krenner Miklós tanár rendezte.

Kolduló aradi báró.

(Fechtig Armand székese.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 23

A sárgára meszelt, komor külsejű menháznak szenzációja van. A szegényház egyik közismert lakója beszéltet magáról, aki arról nevezetes, hogy valamikor, nem is olyan régen szereplő tagja volt az előkelő társaságnak. Neve, amelyet héligu korona díszít, sok szomorú históriával kapcsolatban jutott a köz számára s ezuttal újabb botrányos esetről kell megemlékeznünk.

Az aradi polgári menháznak ez a lakója Fechtig Armand báró. A nyomorba jutott mánás Bulcsán született, ahol apjának nemrégén még negyvenézer hold földje volt. Tekintélyes örökséget kapott kézhez Fechtig báró, aki később megnősült és Aradra jött lakni. Házaselete azonban nem volt boldog. Feleségétől rövid ideig tartó együttélés után különvált.

Ettől kezdve, csapás-csapás után érte a boldogtalan embert. Buskomorságában rendkívül könnyelmű életet folytatott s lassankint nyakára hágott vagyonának. Mikor azután öröksége roncsait is elverte, gazdag rokonai pártfogásával hivatal után nézett. Hosszas kilincselés után a vármegyénél alkalmazták, ahonnan természetesen csak kis fizetéssel huzott. A hivattal járó jövedelemből azonban a báró nem tudta fedezni kiadásait s fokról-fokra süllyedve nyakig merült az adósságok tengerébe.

Rokonai, akiket állandóan pénzsegélyért ostromolt, hébe-hóba kisegítették kisebb-nagyobb összeggel, utóbb azonban teljesen megvonták tőle támogatásukat. A nyomor pedig erősen szorította a szerencsétlent és fűhöz-fához kapcsolódott segítségért. Az emberek, akik még nem régen örömmel nevezték a gazdag mánast barátjuknak, a szegénységben nem akarták megismerni. Atyafiál azon törték fejüket, hogy a nyomorgó rokontól hogyan szabadulhatnának meg legkönnyebben, olyképen, hogy megélhetését biztosítsák. Végre hosszas töprengés után kibeszélték, hogy beteszik a menházba s így egyszermindenkorra kizárják a világból, az emberek közül.

Igy került a szegényházba Fechtig Armand báró. A sárgára meszelt rideg épületben a napnak legnagyobb részét fekhelyén töltötte el, ahol ábrándozott a letűnt, jó időkről. Időnkint elhagyta a menházat és céltalanul ödöngött órák hosszat a város utcáin. Mikor egy-egy ismerőssel találkozott, pirulva sütötte le szemét, anélkül, hogy bárkit is üdvözölt volna.

Egy ilyen sötéteje alkalmával történt, hogy Moskovitz Zsigmondnak, a színház épületében levő üzletéből ellopott egy felöltőt. Akkor elcsípte a rendőrség, letartóztatták és átkísérték a járásbírószálla. Itt néhány hónappal ezelőtt tárgyalták az ügyet s a bíróság, tekintettel az enyhítő körülményekre, egy napi elzárásra ítélte a bárót.

A büntetés kitöltése után visszament a szegényházba, a hol a napokban ismét beja akadt. Viszonyt folytatott ugyanis a szegényház nőosztályának egy süketnéma lakójával. A dolog a gondnok tudomására jutott, aki jelentést tett a városnál, ahonnan megindították a vizsgálatot. A keblemellen ügyet úgy oldotta meg a báró, hogy a napokban megszökött a szegényházból, sőt még Aradot is faképnél hagyta.

De nem sokáig hallgatott róla a krónika. Tegnap jelentés érkezett a békéscsabai rendőrségről az aradi rendőrségre, amely ismét Fechtig Armand báró személyével foglalkozott. Az értesítés szerint a békéscsabai rendőrség egy előkelően öltözött urat tartóztatott le koldulás miatt. A kapitányságon kint, hogy Fechtig Armand báró a neve. A született báró sehogyan sem tudja megérteni, hogy a szegény ember sorsa, még ha báról rangja van is — a munka. El helyett abban a véleményben van báró Fechtig, hogy a társadalomnak kötelessége őt ural módon eltartani. Előkelően öltözve magát kalauzzal vezetette, bejárta a város vagyonosabb lakóit s azoktól egyszerűen beszédte a kleroszakolt könyvtárakmányokat. De egy koronánál kevesebb összeget nem fogad el, ez ellenkező a jó izléssel.

A békéscsabai rendőrség azonban nem repektálta a báró ur nézeteit s letartóztatta a jól öltözött főrangú koldust. Valószínűleg illetőségi helyére, Aradra fogják toloncolni.

A Kintzig-ház tolvaja.

(A detektív barátja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 23

Ez év január havában özy. Kintzig Ferencné felfogadott ápolóul egy Molnár Ferenc nevű huszéves suhancot, aki előzőleg Budapesten működött és kitűnő bizonyítványai voltak. Az agyafurt legény olyan bizalmat keletkezett az urinőben, hogy ottléte után pár héttel szabadon járt-kelt a lakásban, ahol néha teljesen egyedül maradt. Egy ilyen alkalmat használt fel arra, hogy ellopjon egy pénztárcát, amelyben egy huszkoronás bankjegy és két értékes gyémántgyűrű volt. A gyűrűket zálogba tette és az értéket kapott pénzt éjjeli mulatóhelyeken eldorbézolta. A legény értette a módját annak, hogy miképen kell urat játszani és pár nap alatt nyakára hágott a pénznek.

Mint hogy első lopása kitűnően sikerült, amennyiben az urinő nem vette észre idejében pénztárcájának eltűnését, csakhamar sokkal nagyobb dologba vágta a fejszét. Egy örízetlen pillanatban feltört egy szekrényt, amelyben egy ezer koronás bankót és egy tizenhatezer koronáról kiállított takarékpénztári könyvet talált. Az ezres bankót nem vitte el, mert attól félt, hogy ennek az eltűnését könnyen észrevehetik. Ellenben ellopta a takarékpénztári könyvet. Attól a pillanattól kezdve volt csak igazán ur Molnár Ferenc. Ejjől-éjre mulatott kávéházakban és más nyilvános mulatóhelyeken és valóssággal szórta a pénzt a kétes erkölcsű lányok közé. Egyik hű kísérője a dorbézolásában — risum teneatis — az aradi rendőrségnek egyik ügyességéről ismert detektívje volt. Hogy ez nem gyanakodott arra, hogy Molnár

bűnös uton szerzi a pénzt, ez bizonyítja legjobban a szélhámos ügyességét. Persze bamarosan kitudódott a lopás, de ekkor már Molnár ezer koronát vett ki a takarékpénztárból.

Molnár, nem tudni hogyan, neszét vette annak, hogy megtették ellene a rendőrségnél a feljelentést, és megszökött Aradról és a lopott pénzből vett biciklijén Budapestre, innen Temesvárra és onnan Nagyszében környékére ment, ahol a személyleírás alapján a csendőrök elfogták és vasuton akarták Aradra szállítani. Csak akarták, mert a szélhámos kijátszotta őreit és leugrott a robogó vonatról. Pár napig bujdosott ezután, míg végre sikerült végérvényesen elcsipni. Az aradi rendőrség és a vizsgálóbíró előtt azt vallotta, hogy a takarékpénztári könyvet a Marosba dobta. Az ellopott gyűrűk zálogcéduiját megtalálták nála.

Ma állott a törvényszék előtt a szélhámos, hogy beszámoljon tettéért. A vizsgálati fogságban sok ideje volt a gondolkodásra, és pompás mesét főzött ki igazolására. Ugy tüntette fel lopásait, mintha az ellopott tárgyak csupán szórakozottságból kerültek volna hozzá. És emellett, dacára büntetlenségének, tanujelét adta a büntetőtörvényekben való nagy járatosságának. Persze tagadása mit sem használt, mert a kihallgatott tanúk valamennyien ellene vallottak. Az ítéletet ma még nem hozták meg, mert a károsult özy. Kintzig Ferencné nem jelent meg a tárgyaláson és egyes körülményekre nézve az ő kihallgatása is szükségessé vált. A tárgyalást egy hónapon belül folytatni fogják.

A tárgyalásról alábbi tudósításunk szól:

A büntető tanács elnöke Bittó József, szavazó bírák Nagy József és Mészáros Imre voltak. A közvédat Kovács József alügyész képviselte.

Először a vádiottat hallgatták ki. Molnár Ferenc husz éves betegápoló folyékony beszédben tagadta bűnösségét. A pénztárcát szórakozottságból vette magához. A takarékpénztári könyvre vonatkozólag azt vallotta, hogy ez is csak véletlenül került hozzá és pénzt nem vett ki a csanádi takarékpénztárból.

Az első tanu Kádár Demeter, a Schwarzkávéház főpincére volt.

— Milyen időtájban járt magukhoz a vádlott — kérdezte az elnök.

— Este kilenc-tíz óra tájban. (Derűtség.)

— Nem azt kérdelem, hanem hogy melyik hónapban.

— Arra már nem emlékszem. Annyit tudok csak, hogy négy hélig majdnem naponta eljárt.

— Mennyit költött esténként.

— Hát-hét forintot. Nekem egyszer öt forint borraivalót adott. Egy alkalommal elpanaszoltam neki, hogy kis fizetéséből nem tudom elartani hét gyermekemet, mire öt forint kölcsönt ajánlott fel. Pénze nem volt, de azt mondta, hogy van a takarékpénztárban pénze, holnap reggel meg is várt és együtt mentünk a takarékpénztár elé. Molnár bement az udvarra és később átadta az öt forintot.

Elnök: Mit szól ehhez, Molnár?

Molnár: Nem igaz, hogy a takarékpénztárból pénzt vettem volna ki. Elhittam ugyan magammal Kádárt, de csak azért mentem be a csanádi takarékpénztár udvarára, hogy onnan a másik kapun át megszökjem előle. De nagyon megsajnáltam és később mégis adtam neki öt forintot.

Elnök (a tanuhoz): Hát nyilvános házakba járt-e Molnárral?

Kádár: Nem.

Elnök: Lányoknál nem volt?

Kádár: Hogyne. Leányoknál voltunk. (De-

rültség.) Molnár kocsit küldött éitem, hogy menjek el. Akkor nagyon jól mulatott és azt mondta, hogy: nézze Mózes... mert tetszik tudni, e kávéházban Mózesnek hívnak... (Derültség)... azt mondta, hogy a takarékpénztárban még sok pénze van.

Buchstár Rózát, a Hajó utca 4 ik szám alatti levő mulatóhely tulajdonosnőjét halgatták ki ezután.

— Molnár megfordult többször a házában?
— Igen. Gyakran eljárt.
— Egyedül járt oda?
— Nem mindig. Néha több barátjával volt ott. Utoljára veje volt **Rasztig** aradi detektív is.

— Ó fizetett Rasztigért is?
— Igen.

Kadó Róza, Molnár Ferenc barátnője következett ezután.

— Vallása romai katolikus, — mondta az elnök.

— Nem. Keresztény katolikus. (Derültség.)

A leány is ugyanazt vallotta, amit **Buchstár Róza.**

Több tanu nem volt, mire az ügyész özv. Kintzig Ferencnek, mint tanunak kihallgatását kérte a bizonyítás kiegészítésére.

A törvényszék helyt adott az ügyész előterjesztésének és a jövő tárgyalásra Kintzignét meg fogja idézni. A tárgyalást ecéliből elhalasztották.

Egy iskolásfiu bünpöre.

(Meglepott igazgató.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 23.

Egy romlott erkölcsű, rossz fiu főbűt ült ma törvényt a budapesti büntető bíróság. A fiatal vádlott, **Luspai Emil** poigári iskolai tanuló mindössze 16 esztendő és a korán kezdett korhelykedése vitte a bün ösvényére.

Luspaának az atya iskolászoiga a VIII. kerületi főgimnáziumban, ahol a mult télen egymást érték a lopások. Egész halom értékes könyv hiányzott a tanári könyvtárból és Luspai lakásán, majd **Krausz** antikváriusnál megtudták, hogy a lopásnak Luspai az elkövetője. Már a bíróságnál folyt az eljárás ebben a dologban, mikor az elmúlt január 18. és 19-ike közt való éjjelen a gimnázium igazgatója, **Demkó Kálmán** gyanus zajt hallott a lakásában.

— Kijár itt? — riadt fel álmából és az éjjéli vendég keresésére indult.

Amint dr. Demkó a hálósobájából kimenve végigjárta lakosztályát, az ebédlo üvegajtáján keresztül egy alakot pillantott meg, akiben Luspai Emil ismert fel. A cvikkeres ifju persze futásnak eredt s a földszinti helyiségből sikerült elmenekülnie az ablakon keresztül. Így a betörés miatt szintén bajba jutott Luspai, de most már letartóztatták. A mai tárgyaláson, melyen **Mladoviczky** táblai bíró elnökölt és dr. **Herics Tóth** alügyész képviselte a közvédat, a vádlott körömszakadtig tagadt.

Erre Demkó igazgatót halgatta ki a bíróság. A kérdéses éjjelen, amikor a betörő elmenekült, rögtön lement Luspaik házába és nem találta otthon a fiut.

Elnök: Késő volt már?

— Ugy éjjéli lehetett.

— Más bizonyíték is van Luspai ellen?

— Reggel elföttünk egy cipőjét s az teljesen beleillett a lábnyomokba, amelyet ablakomtól a szüz-utcai kerítésig találtunk a hóban.

Az ügyész vád- és védő védbeszéde után a bíróság bünsnek mondta ki a vádlottat egy rendbeli lopás vétségében s tekintettel arra, hogy a tett elkövetése idején 16-ik életévét

még nem töltötte be, a bíróság 3 évi elzárásra ítélte. Ezt a büntetést is kitöltöttek veje a törvényszék az elszenvedett vizsgálati fogsággal s elrendelte Luspai Emilnek azonnali szabadlábra helyezését. Az ítélet jogerős.

A dobrai választás.

(Rozvány István kisebbségben.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 23.

Ma volt a dobrai kerületben a választás. Az első választást, amely május ötödikén volt, a románság izgatása miatt tudvalevőleg felfüggesztették. Papnövendékek, ügyvédok és más agitátorok a választás előtt pár nappal ellepték a kerületet és éjjel-nappal folytatták aknamunkájukat a magyarság ellen. Tervük kiviteléhez rozott multu egyéneket választottak és ellátták őket a szükséges instrukciókkal, hogy miként kell a község lakosait felizgatni a szavazati joggal bíró poigárok ellen, s hogy mily fenyegetésekkel terrorizálják őket, nehogy **Zempléni Moskovitz** Iván dr. alkotmánypárti jelölt kerüljön ki győztesen a választási harcából.

Az izgatás eredményre is vezetett. A fanatizált lakosság izgatottsága tetőpontját érte el a választás megkezdésekor. A választás eleinte rendben folyt. A záróra kitűzésekor **Rozvány** István dr. román nemzetiségi jelölt 58 szavazatnyi előnyben volt. A Moskovitz pártnak azonban még nagy tartaléka volt, legnagyobb részt a magyar iprosság köréből. Ezt megtudták a román táborban, mire a tömeg támadást intézett a magyarság ellen és meg akarta ostromolni a községházat. A választást ekkor **Magat** Lajos választási elnök felfüggesztette. A tömeg dühét ez még inkább fokozta. A rend fenntartására kirendelt csendőrség és a 64-ik gyalogezred egy zászlóalja alig tudta megfékezni a tömeget.

A választást következő héten helyreállott ugyan a rend, de pár nappal ez előtt ismét megkezdődött a fanatizálás. A románság minden lehetőt elkövetett jelöltjének diadalra jutása érdekében.

A mai választás szintén nagy izgalmak között folyt le. A rend fenntartására kirendelt csendőrség és katonaság több ízben kénytelen volt közbelépni.

Délután öt órakor ez volt a szavazatok aránya:

Moskovitz Iván dr. 248

Rozvány István dr. 223

Ekkor már bizonyos volt az alkotmánypárti jelölt győzelme. A választás eredményét este nyolc órakor hirdette ki a választási elnök. E szerint Moskovitz Iván dr. harmincegy szótöbbséggel képviselővé választott.

A választás eredménye a magyarság körében nagy lelkesedést keltett. A megválasztott képviselő veje **Brüll** Ignác dr. előkező fővárosi ügyvédnek, a budapesti ügyvédi kamara alelnökének.

A román táborban nagy az elkeseredés a jelöltjük bukása miatt. Részrehajlással vádolják a választási elnököt, aki állítólag huszonkét Rozvány-szavazót utasított el. Azt is állítják, hogy a választási elnök egyenes utasítására két község szavazóit elzárták, hogy ne szavazhassanak román jelöltre.

A választást a nemzetiségi párt petícióval fogja megtámadni.

A félhivatalos **M. T. I.** jelenti: A dobrai választás este ért véget. **Moskovitz** Iván dr. alkotmánypártit 58 szótöbbséggel **Rozvány** István dr. nemzetiséggel szemben képviselővé választották. A választás rendben folyt le.

Obstrukció a Reichsrathban

Schönerer ismét gyalázkodik.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 23.

Az osztrák Reichsrath mai ülésén a napirendnek az előzőleg létrejött meg egyezéstől eltérő megállapítása miatt váratlanul obstrukció tört ki. A német néppárt egyik tagja a napirend sérelmes megváltoztatása miatt „kibeszélte” az ülést és párthivei is derekasan segédkeztek neki az obstrukció gyakorlásában. A hirtelen támadt obstrukció a német pártok győzelmével véget is ért, amennyiben a Ház elhatározta, hogy a sérelmesnek talált törvényjavaslatot egyelőre leveszik a napirendről.

Az ülés másik nevezetessége **Schönerer** német-nemzeti képviselő interpellációja volt, amely a töle megszokott módon szidalmazza az uralkodót és különösen a magyarokat, akik azt a főbenjáró bünt követik el, hogy meg merik védelmezni érdekeiket.

A Reichsrath üléséről az alábbi távirati tudósítás számol be:

Ma váratlanul obstrukció támadt az osztrák Reichsrath-ban. Az előzménye az, hogy a pártelnökök tegnapi konferenciáján a mai ülés napirendjének első pontjával az ipartanács javaslatát tüzték ki és második pontul a **Nordbahn** államosítását. E megállapodás után a lengyelek sürgetésére úgy változtatták meg a napirendet, hogy első helyre tették a vasut államosításáról szóló javaslatot.

A német pártok e miatt módfelett fölháborodtak és **Pacher** német néppárti képviselő mindjárt a beérkezett irományok után szólásra emelkedett és bejelentette, hogy addig fog beszélni, amíg a sérelmes rendelkezést az elnökség vissza nem vonja. **Pacher** fél tizenkettőkor belefogott a beszédébe és fáradhatatlanul dőlt belőle a szó. Amikor már vagy három óra hosszat szónokolt, pártfelei a Ház élénk derültsége mellett egy csésze fekete kávé tettek **Pacher** elé, hogy fölfrissítsék. A szónok szürcsölte a kávé és közben pártjának tagjai úgy segítették ki, hogy közbeszólásokkal tartották az ülést, **Pacher** pedig párbeszédében felelgetett nekik.

Az elnök most már figyelmeztette a szónokot, hogy folytassa a beszédet, különben megvonja tőle a szót. A németek erre nekiestek az elnöklő **Zacek** alelnöknek, akit sehonnainak, bitangnak és még sok mindennek neveztek el. Az így támadt lárma közben **Pacher** kiitta a fekete kávé és folytatta beszédét, fogadkozva, hogy akár estig bírja szóval.

Pacher beszédének befejezése után az elnök berekesztette a vitát, mire **Schönerer** alldéutsch képviselő a magyar-osztrák gazdasági konfliktus kérdésében interpellációt nyújtott be, amely hemzseg a király és a magyarok elleni heves és durva kifakadásoktól.

Az elnök erélyes hangon rendreutastotta **Schönerert** és a Ház nevében tiltakozott az ilyen hangu interpellációk ellen. Ezután a napirend megváltoztatása dolgában beadott indítványt tárgyalták. A lengyelek ellenzése dacára elfogadták azt az indítványt, mely szerint a **Nordbahn** államosításáról szóló javaslatot egyelőre leveszik a napirendről.

MULATSÁGOK.

(=) **Majális. Az Eresébetvárosi Testvériség** agghonvédekkel segélyező asztaltársaság május 27-én délután két zenekar közreműködésével a Császári erdőben majális rendez. Tánckezdete d. u. 2 órakor, bejárat díj: család-jegy 1 kor. 60 fill., személyi jegy 80 fill. Kivonulás reggel 7 órakor saját helyiségéből (Lisztzky-féle vendéglő, Borona- és Választó utca sarok.) Az asztaltársaság, valamint a vigalmi bizottság tagjait f. hó 24-én d. u. 5 órakor tartandó értekezletre, azon tagokat pedig, kiknél felülzeti levek vannak, 26-án este 7 órára meghívja az elnökség.

(=) **Tulipán hangverseny Lippán** Lippán május 26-án szombaton, a „József főherceg” szálloda nagytermében táncos egybekötött tulipán hangversenyt rendeznek. Személyi-jegy 2 kor., család-jegy 3 kor. A tiszta bevétel fele része a Lippán ezután megalkulandó „Tulipán-ker.” illetve Iparpártolási intézmény javára fordítatik. Műsor:

1. „Magyar Román” és „Tulipán-Csárdás” Hejényi Albertől, előadja a kereskedelmi és polgári iskolai zenekar, a zongorarészt előadja: *Balázs Margit* 2. „Resignation” Dancától hegedű és zongorán, előadja: *Panek Auróra* és *Rick Gyula*. 3. „Hunyadi László” Erkelától, zongorán négy kézre elődják: *Scnffer Hajnalka* és *Balázs Margit*. 4. „Tulipán dal” Bogdan Istvántól, ének, vonós kísérettel, elődják: *Pinku Kornel*. 5. „Legenda” Wieniavskytól hegedűn és zongorán előadják: *Shaffer Hajnalka* és *Désay Manó*. 6. „Prolog” előadja: *Latinák Sándor*. 7. „Kossuth fia” magyar induló *Linka Camilletől*, előadja a zenekar, a zongora részt *Panek Auróra*.

Komjáthy aradi jelöltsége.

Beszélgetés a 48-as párt volt alelnökével.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 23.

Immár teljesen bizonyos, hogy Arad város választói új képviselőküldés elé néznek. *Barabás Béla* hivatalosan is kijelentette, hogy a főváros VII-ik kerületének mandátumát tartja meg s ezzel eldőlt a kérdés, hogy lesz-e új választás Aradon. Még csak pár nap és a mandátumok igazolása után megtörténik *Barabás lemondása*.

Időszerű tehát, hogy a lehetőleg komolyabban foglalkozzunk a kérdéssel: kit jelöl a függetlenségi párt a megüresedett kerületben, melynek megtartására a párt központi vezetősége nagy súlyt helyez. Az országos nevű jelöltek közül megemlékeztünk már *Komjáthy Béláról*, az országos függetlenségi párt volt alelnökéről, akinek jelöltségére vonatkozólag már vasárnapi számunkban megírtuk, hogy a mellett maga *Kossuth Ferenc* a függetlenségi párt elnöke száll sikra. *Komjáthy* ugyanis a legutóbbi választásokon kimaradt a parlamentből és minthogy *Kossuth* — saját szavai szerint — *Komjáthy* kiváló képzettségét és tudását nem szívesen nélkülözné a parlamentben, a kereskedelmi miniszter egy *Nagy Sándor* dr.-ral, a nagylaki kerület függetlenségi képviselőjével folytatott beszélgetés során nemcsak a leghizelgőbben nyilatkozott *Komjáthy*ról, hanem a legmelegebben ajánlotta is jelöltül az aradi választókerületnek *Barabás lemondása* folytán megüresedett mandátumára.

Budapesti tudósítónk ma beszélgetést folytatott e tárgyban *Komjáthy Bélával*, megkérdezve őt, hogy van-e tudomása az aradi jelölésről s hogy amennyiben a párt vezetősége neki kínálná azt fel, milyen álláspontot foglalna el?

— Nem tudok semmit a dologról, —

válaszolta *Komjáthy*, mert hivatalosan nem adták azt tudtomra, — barátaim sem említették, vidéki lapokat pedig igen ritkán olvasok. Az esetben azonban, ha olyan oldalról hoznák tudomásomra a jelölés tervét, amely ebben a tárgyban kompetens és ha megválasztásomban a függetlenségi párt támogatását biztosra vehetném, *örömmel és készséggel fogadnám el a jelöltséget*. Noha ezidő szerint nincs szándékomban az aktív politikában való részvétel, ettől az álláspontomtól eltekintenek, mert az aradi jelöltség felajánlását olyan megtiszteltetésnek venném, amely elől nem zárkozhatik el senki.

— Eszerint elfogadná nagyságod a jelölést? — kérdezte tudósítónk.

— Ökvetlenül elfogadnám. Egyelőre azonban erről nem lehet szó, mert amint említettem, egyáltalában semmit sem hallottam még a tervről s ön az első, aki azt tudomásomra hozza.

Ezzel a beszélgetés véget ért.

Ibsen Henrik meghalt.

(1828 - 1906.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 23

Krisztiániából szomorú hír érkezik. *Ibsen Henrik meghalt* hosszú, nehéz szenvedés után.

Nagy betegsége elbékeltetve alakját és életének magasabbrendű munkáját, a mely egyik kifejezője lett korszakunknak és korszakunk különös jellegének. A nagy harcost a gondolatok és eszmék világában, a ki egymaga egy egész irányt jelentett és a ki a maga bélyegét letörölhetetlenül ráírta a korszak lapjára.

A norvég szellemóriás ma délután fél három órakor meghalt Krisztiániában.

Szüloházja az éjféli nap birodalma. Ez országban az ábrándok különös irányt vesznek és átdomitják a lelket. Természetnek zordon-sága, északi szelek, kopár kősziklák, tengeri viharok komorrá és főségesé teszik a tájakat és erőszakosan álmodozásra hajtanak. De ezek az álmok hasonlítanak a természethez. Az emberi hatalom itt nem tudta megfékezni az elemeket, hanem átadta magát azoknak és az ember az elemek zordonságának kiegészítő részévé vált. Fergeteg zenéje s az orkánok üvöltése törbe csaják a lelkeket és magukává teszik azokat. Az élet és önfentartás ösztönénél fogva az emberek itt örökös harcban élnek a természettel. E harcok a szívet komorrá, a mellettséggé, az izmokat erőssé teszik.

Ibsen Henrik ez országban nevelkedett és ifju lelke e zordon tájak vad költészetével telt meg. Fantáziája és gondolatmenete egybekapcsolódott a természet könyörtelenségével.

Első benyomásai örök nyomokat hagytak lelkében. A kényelem és fény puhává teszik a lelket és restté a testet, a nyomor és szenvedés szilárdságot és szemlélképességet ad a léleknek. *Ibsen* amugy is jobban hajlott a stráshoz, mint a nevetéshez.

Mindig tisztában voltunk vele, hogy *Ibsen* legmélyebb lényegében nem drámaíró, hanem ilozófus. A színpad csak a legalkalmasabb eszköz gyanánt kínálkozott neki, hogy bölcséleti tétéleit hirdesse és ilyenképen becsempéssze az agyvelőkbe gondolatait és meggyőződéseit. Sohasem törődött a dráma építészettel. Nem helyezte súlyt az akcióra, nem a berendezésekre, nem a felépítés tervezetere.

Mi magyarázza meg mégis, hogy *Ibsen*,

noha igazi értelemben vett drámaíró sohasem volt, mégis uralkodott az egész világ színpadain. Talán épen abban rejlett sikereinek titka, hogy ilyen eszközökkel rendelkező drámaíró még nem látott a világ. Annyira bölcselkedő maradt mindig a színpadon, hogy a ropant és különös eszmék épen oly erővel blincseltek le a nézőt, mint más nagy drámaíróknak cselekménybeil motivumai. Új és eredeti volt mindig és ez mindig órrási vonzóerőt gyakorolt a színházi közönségre.

Akárhogy áll a dolog, a világnak s kivált Norvégiának, amely oly sokáig mellette, oka van méltóan gyászolni a krisztiániai halottas ágy mellett, ahova az enyészet szelleme megérkezett, hogy birtokába vegye a modern világ-irodalo egyik legnagyobb egyéniségét.

Ibsen Henrik Skien norvég városkában 1828. március 28-án született. Atyja kereskedő volt. Családjá egy ideig jómódban élt, később *Ibsen* 5 éves korában, elszegényedett. A család balsorsa maradványokat hagyott a gyermek lelkében, a pesszimiztikus világnézet csiráit ojtva belé. 16 éves korában Gímstadbangyógy-szerészetet kezdett tanulni. De lelkében társadalmi helyzetét messze túlhaladó vágyak éltek már és kritikus elméjét hamar munkára ébresztették a kis városok félszégével. Tanulni akart. 1848., amikor a szlezvig-holsteini háború kitört, a husz éves ifju szenvedélyesen izgatott a németek ellen. Latva, hogy honfitársai semleges állást foglalnak el, s a dánokat magukra hagyják, mély megvetéssel telt el a gyenge, gyáva, kicsinyes lelkű társadalom ellen. E nézete napról-napra elkezesedtebb alakban nyilatkozott meg, míg utoljára nagyon is kiélesedett az ellentét közte és környezete közt, s a csöndes, visszavonultan élő ifju az egész társadalomban ellenségét látta. Tanulmányában *Cicero* és *Salustius*hoz érve, *Catiline* nyerte meg legjobban tetszését. Nem tördött azzal, milyen volt az ügy, amit e rendbontó fiatal ember szolgált, ő csak azt látta hogy hatalmas ellenége volt az u. n. „jobb társaságnak” és hősvé választotta. Ez lett eszköze, hogy a grimstadiaknak, de más szélesebb köröknek is szemökbe vágja ferdeségeket. Hovával együtt nőtt tehetsége, míg végre utat tört magának a drámai költés formájában. Itt-ott figyelmét kezdtek a fiatal gyógyszerészre, ki e műve megjelenésének évében (1850) végre egyetemi halgatóvá lett. Tanulmányait szegénysége miatt csakhamar félbe kellett szakítania, s az íróskodás felé fordult. 1852-ben *Ole Bull* meghívta az általa alapított bergeni nemzeti színház igazgatójává és költőjévé. Feladata volt: minden évben egy drámát írni meg a színház számára. 1857-ben a krisztiániai norvég színház igazgatójának hívták meg. 1862-ig maradt ez állásában. Ez idő alatt nősült meg (1858). 1864-ben a krisztiániai színház bukása után Rómába utazott. Itt érte az a kitüntetés, hogy a sterthing 1866-ban költői évdíjat szavazott meg neki. 1890-ben látogatta meg Budapestet 1891-ben visszaköltözött hazájába s azóta Krisztiániában élt. Kődc világa, sokszor komor levegője dacára még nálunk is maragandóan gyökeret vertek művel gondolatai.

Papakosza tervei.

(Visszantérés a tisztesség útjára.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 23

Érdekes vendége van most a fővárosnak. Nem a német császárról, sem más nagy hatalmasságról van szó, hanem *Papakosza Dimitri*ről, aki szintén király ugyan, de csak a kassza-furás terén. Hasábokat írhatnánk világra szóló stiklijeiről és arról a rettegésről, amely neve hallatára Európa összes nagyobb kassza-tulajdonosait elfogta, de egyrészt a közönség tisztában van ezekkel, másrészt pedig *Papakosza* azóta csendes ember lett. Visszatért régi foglalkozásához, a mérnökséghez, sőt találmánya is van, valószínűleg — a kassza kifurások meggátlására. Azért még mindig érdeklődéssel kísérik

léptelt. Fővárosi hírlapírók meg is interjuváltak jövő terveire nézve, mert hát kit ne érdekelnének az ő tervei. Papakosza nyugodt és előkelő, van benne valami a grand seigneurből és oly grandezzával fogadta az újságírókat, mint egy fejedelem.

Az érdekes emberről és terveiről alábbi tudósításunk szól:

Tegnapelőtt délután egy Kerepesi uti szálló portása a következő sürgőnyt kapta:

Reservíret Zimmer. Eintreffe morgen früh. Magyarul: Tartson fenn egy szobát, holnap reggel megérkezem. A sürgönyön Dimitri aláírás volt. Ilyen nevű vendége nem volt ugyan soha a szállónak, de azért föntartották a 17. számú első emeleti szobát.

Tegnap délután a két órai bécsi gyorsvonattal megérkezett az idegen. Magas, fekete szakállas, császárkabátos ur, mélytűzű szemekkel. Podgyásza egyszerű fekete kizitaska volt, össze-vissza ragasztva külföldi szállók céduláival. A portás kinyitotta a szobát, az idegen belépett, megmosakdott s amikor a pincér behozta a bejelentő cédulát, az idegen tört német-séggel kérte, hogy állítsa ki a cédulát. A pincér írni kezdett, az idegen pedig diktált:

Papakosza Dimitri, mérnök Bécsből.

A pincér halotthalvány lett, de megírta a cédulát, amelylyel elrohant a portáshoz és megmutatta neki.

Papakosza közvetlenül a pincér után ment le, kocsiba ült és a főkapitányságra hajtatott, ahol budapesti tartózkodásra jelentkezett.

A szállodás szintén a rendőrségre ment, ahol megnyugtatták, hogy nincs oka aggodalomra, mert Papakosza rendes foglalkozású mérnök.

Egy újságíró ma fölkereste Papakosztát, akit még ágyban talált. Papakosza szolgálatkészen ki akart ugrani az ágyból, de a hírlapíró nem engedte. Rosszul beszélt, a hangja rekedt.

— Van egy találmányom — mesélte többek közt Papakosza, — amely a gőzgépszélepek javítását célozza. Ausztria számára már eladtam. Abból élek, amióta szabad vagyok. Most itt akarom értékesíteni, lehetőleg a Ganz-gyárban. Ugyancsak itt, Budapesten egy ígéretet is be akarok váltatni. Egy vasgyár igazgatója tavaly Bécsben azt az ígéretet tette, hogy, ha egészséges leszek, alkalmaz mérnöknek. Nem tudom, lesz-e ebből most valami.

— Mit lelt *Affendakiseből* — kérdezte az újságíró.

— Nem tudom. Lehet, hogy visszament Görögországba.

— Hol van *Stahl*?

Papakosza legyintett a kezével:

— Tavaly meghalt Bécsben. Megviselte a börtön a tüdejét.

— Meddig marad itt?

— Ha tervem nem sikerül, néhány napig, ha állást kapok, itt maradok.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

* **Biró Irén és Hunyady József Budapesten.** Az aradi színtársulat két tagja kapott meghívást fővárosi vendégszereplésre s mi színházunk májusi szünete alatt. *Biró Irén* tegnap játszott a Vigszínházban. Szerepléséről igen rokonszenvesen ír a kritika, megemlítvén, hogy gyakran nyílt színen is megtapsolták. A *Budapesti Hírlap* így méltatja:

Pierre Veber bájos vígjátékában, a Kis pajtásban ma *Biró Irén* aradi színésznő vendégszerepelt. A szép fiatal művésznő nagyon intelligens, friss és közvetlen; a vidék gyakori és megszokottá vált modorosságának egészen bízójával van és bizonyára tehetséges is, bár tudása mértékéről ez a szerep

nem adhat döntő bizonyítékot. A Vigszínház jól tenné, ha több módot adna vendégének talentuma bemutatására; *Biró Irén* föltétlenül nyerne vele és esetleg a Vigszínház is, a melynek tudvalevőleg égető szüksége van színésznőkre, ha két három jelentékenyebb művésznőjét idő előtt nem akarja lejártni.

A másik vendégszereplés csak ezután lesz. Az *Uj Messias* címszerepét a Magyar Színház pénteki bemutató előadásán *B. Szabó József* betegsége miatt *Hunyady József*, az aradi színház kedvelt művésztárgya fogja eljátszani. A vendégszereplő művész a fővárosi közönség legjobb emlékezetében van népszínházi működése és többszörös budapesti vendégszereplése révén. Tegnapelőtt óta már résztvesz az ujdonság próbáin s föllépését bizonyára érdeklődés fogja kísérni. E változás folytán az ujdonság részletes szereposztása a következőképp alakult: *Rufus*, helytartó — *Giréth Károly*, *Szeráfino*, a felesége — *Tallán Anna*, *Elezár főpap* — *Csige Lajos*, *Dina*, leánya — *Kállay Jolán*, *Simeon* — *Hunyady József*. *Paphus* — *Ferenczy Károly*, *Azarja* — *Marosi Géza*.

* **Vendégszereplés.** A Makói Hírnap írja, hogy *Felhő Rózi*, a szegedi primadonna a napokban Makón vendégszerepelt. A lap azt is megírta, hogy a bájos és temperamentumos primadonna „egy kicsi mulatott is.”

* **Magyar színtársulat Horvátországban.** *Esebérről* jelentik: A városi színházi bizottság egyhangúlag engedélyt adott *Szalay Lajos* színgazgatónak magyar vendégszereplésre, amely június 12-én kezdődik. *Szalay* színtársulata azután *Zágrábban* folytatja vendégszereplését.

* **A Magyar Színház bérlete.** A napokban közöltük a fővárosi művészi körökből kiszivárgott azon hírt, hogy a Magyar Színház bérlését *Szendrey Mihály* és *Maicházy Miklós* fogják átvenni. Mint bennünket értesítenek, a hír ebben a formájában korai, mert az emített színház bérlete egyelőre a jelenlegi bérlők kezében marad.

Az osztrák kormány enged. Elsimul a konfliktus.

(Wekerle a királynál.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 23.

A vámtarifa és a vámszövetség kérdésében, a magyar és osztrák kormány között támadt összeütközés dolgában már megnyugtatóbb hírek érkeztek. Ezek szerint a két miniszterelnök a napokban újból tárgyalásokat folytat az ellentétek kiegyenlítése végett, sőt az egyik értesülés szerint az osztrák kormány máris hajlandó elfogadni a magyar kormány követelését és eleíteni az önálló magyar vámtarifa törvénybeiktatását. Azt még nem tudni, hogy belemegy-e az osztrák kormány vámszövetség helyett vámszerződés kötésébe? A magyar kormány ugyanis nem junktimszerűen állította fel a két követelést és ezért az egyiknek elismerése nem jelenti egyúttal a másiknak tudomásul vételét is a másiknak részéről.

A Ház munka- és ülésrendje.

A képviselőház pénteki ülésén átvizsgálják a mandátumokat és igazolják a képviselőket a törvényes harminc napi föntartással.

Szombaton megválasztják a Ház titkárait és ezzel megtörténvén a Ház végleges megalakulása, érvényes házhatározatokat hozhatnak.

Wekerle Sándor miniszterelnök a keddi ülésen fejti ki a kormány programját. Ugyaneznap benyújtja az indemnitáról és az 1905. és 1906. évi ujdonság megaján-

lásáról szóló törvényjavaslatokat. Valószínű, hogy ugyanezen az ülésen kiküldik a 21 tagú fölirati bizottságot, amely munkálataival úgy fog elkészülni, hogy a fölirati javaslat már a június 2-iki ülésen tárgyalható legyen.

A Ház üléseinek idejéről és rendjéről a házszabályok értelmében a képviselőház elnöke mindjárt az elnökválasztás után, tehát az első érdemleges ülésen tesz javaslatot a Háznak. Hír szerint *Justh Gyula*, akit a pártok elnökül jelöltek, javaslatot fog tenni arról, hogy a Ház a jövő ciklusban hetenként négyszer tartson ülést és pedig kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken, mindenkor délutáni egy órától hétig.

Justh az új ülésrendre vonatkozólag ma egy újságíró előtt a következőket mondotta:

— Régóta tervezzük a délutáni üléseket, ami sok okból volna kívánatos. En azt hiszem, hogy a képviselőknek és a munkabeosztásnak is nagy érdeke, hogy a Ház délután tartson üléseket vagy délután is. Lehetne akként beosztani a Ház ülésrendjét, hogy a Ház a hét négy napján tiztől egyig és délután négytől hétig tartson ülést. A képviselőház legtöbb tagja vidéki ember és igen nagy könnyebbségre volna a Ház tagjainak, ha a hétnek csak négy napján kellene Budapesten tartózkodniuk, de ezt a négy napot azután buzgó munkásságban töltenék el. Egyébiránt ezt a dolgot a pártok elé terjesztem és a megállapodás szerint fogok eljárni.

Készül a választói reform.

A M. N. írja:

A belügyminiszterium kodifikáló osztályában már dolgoznak az általános választójogról szóló törvénytervezeten. Uriási munka ez, amely csaknem az egész osztályt igénybe veszi és a legnagyobb szorgalommal és erőmegfeszítéssel is alig fejezhető be akkorra, amikor készen kell lennie a reformmal. Minden ellenkező híreszteléssel szemben egészen bizonyos, hogy a javaslat általános és titkos választójogot tárgyal köz-égenként való szavazással. Akik tehát abban látják reményüket, hogy az általános választói jog örve alatt valami kis tágitási műveletet fognak végezni a mostani választói rendszeren, azok nagyon tévednek, mert arról szó sem lehet. A megszorítások legnagyobb része le fog hullani és választói jogunk lesz olyan általános, mint az ezzel felszerelt európai országok legtöbbje.

Az új törvényjavaslat még a *Kristóffy*-féle határoknál sem állapodott meg. Az utólagos átvizsgálásnál ugyanis kiderült, hogy a *Kristóffy József* belügyminiszterisége alatt készített javaslat na von hiányos még s ha komoly alapul akarják venni, akkor is gyors munkával járó számos korrektúrára szorul.

Hiteles értesülés szerint a javaslat indokolásával együtt még a nyár folyamán el fog készülni.

A magyar osztrák konfliktus.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután két órakor hosszabb kihallgatáson volt a királynál a budai várban. A miniszterelnök előterjesztette a kormány állásfoglalását az autonóm vámtarifa és a vámszerződés kérdésében. A kihallga-

tás eredményeként Wekerle e hét végén Bécsbe utazik, ahol folytatni fogja a tárgyalásokat *Hohenlohe* herceg osztrák miniszterelnökkel. Bár nagyon kiélesedtek a differenciák a kormányok között, nincs kizárva, hogy a tárgyalások kielégítő eredménnyel fognak végződni.

A miniszterelnök kihallgatása után minisztertanács volt, amely főleg a gazdasági konfliktus kérdésével foglalkozott.

A *N. Fr. Pr.* mai estilapja szóvá teszi a vámtarifa kérdésében bekövetkezett konfliktust és a magyar trónbeszédben említett módot alkalmas megoldásnak találja a válság elodázására. A lap fölveti azt a tervet, hogy a magyar kormány *fölhatalmazási javaslatban* cikkelyezze be a már megkötött és tényleg életbe léptetett kereskedelmi szerződéseket, a fölhatalmazás alapján kezdje meg a tárgyalásokat a függőben levő kereskedelmi szerződésekről, de magának a vámtarifa javaslatnak benyújtását halassza el.

Késő éjjel érkezett távirat jelenti:

Hir szerint valószínűleg *sikerülni fog a magyar-osztrák konfliktust kiegyenlíteni*, a mennyiben az osztrák kormány hajlandónak mutatkozik a közös vámtarifának önálló magyar vámtarifakénti becikkelyezéséhez hozzájárulni és elfogadni az 1899. évi XXX. törvénycikknek azon magyarázatát, amelyet a magyar kormány ismeretes álláspontja kifejez.

Kossuth a horvátokhoz.

A horvát képviselők ma *Medákovics* Bogdán pártelnökük vezetése mellett tisztelegtek Kossuth Ferenc kereskedelemügyi és *Darányi* Ignác földmivelésügyi minisztereknél, este pedig megjelentek a függetlenségi pártkörben, ahol *Drohobeczky* Gyula körösi püspöknek üdvözlő beszédére Kossuth Ferenc azt válaszolta, hogy mint szakminiszternek is gondja lesz arra, hogy abból a jólétből, amelyet Magyarország teljes erővel igyekezni fog létrehozni, Horvátország is megkapja az őt megillető részét.

A lisztes végrehajtó.

(Ez is hatóság elleni erőszak.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától —

Arad, május 23.

Az adóllétés nem tartozik a legkellenezebb köteleességek közé. Piána most, hogy az emberek annyira megszokták a kedves *ex-lex* állapotot. Nem csoda tehát, hogy *Talacs* Andrásné zímándujfalun lakos a legnagyobb mértékben gyűlölettel viseltetett az adóvégrehajtó személye iránt. Ha messziről látta, elfordult.

— Nem tudom nézni — mondta megvetéssel. O volt az egyetlen gyűlöletes férfiszemély *Talacs* Andrásné szemében, mert különben szereti a férfiakat. Ellenben a községi végrehajtó igen nagyon szeretett volna szemébe nézni az őt gyűlölt asszonyságnak. Már csak azért is, hogy behajthassa rajta a hátralevő nyolc korona és egy néhány fillér községi adót. Persze az nem ment egykönnyen. Volt esze *Talacs* Andrásnénak. Tudta jól, hogy mikor szerencsétlenül *Kreisz* Pál végrehajtó és olyankor magára zárta a ház kapuját.

— Nem vagyok itthon — szölt a kopogta-

tásra. A jámbor végrehajtó egyideig szónékiül elhítte ezt *Talacs* Andrásnénak. Kissé kelletlenül bár, de otthagya a portáját és ment egy pár házzal tovább. Volt még *Zimándujfalun* más is, akinek természete nem vette be az adóllétést.

És az így folyt heteken, sőt hónapokon át. A végrehajtó kopogtatott és *Talacs* Andrásné kijelentette, hogy nincs otthon. Elvégre egy asszony szavában nem szabad kételkedni, pláne egy adóvégrehajtónak.

Egyszer azonban mégis csak másképp történt. A végrehajtó ugyanis a kisbíróval indult a végrehajtás rögzés utjára. Szüksége volt neki egy kis támogatásra. Elérték *Talacs* Andrásné háza elé. Ismét a régi jelenet. A végrehajtó kopogtatott, mire megszólalt a jól ismert:

— Már mondtam a multkor, hogy nem vagyok itthon.

— Nincs itthon, — mondta a végrehajtó a bírónak. — Menjünk tovább. A kisbíró azonban más legény vasa a gáton.

— Nem oda Buda. Ha nincs itthon akkor miért kiabál?

Ebben pedig a kis bírónak volt igaza.

— Rögtön meggyőződünk róla! — mondta és a következő pillanatban ienna volt a kerítésen.

— Jónapot ténsasszony, — köszöntötte *Talacs* né.

— Vigye el az ördög! — volt a válasz.

— Később asszonyság, később. Előbb nyissa ki a kaput.

— Nyissa ki az ördög, vagy ha úgy tetszik, hát maga.

— Megpróbálom — mondta a kisbíró.

És a következő pillanatban tárva nyitva volt a kapu. Még sohasem volt ilyen nyitva. Jó ökle van a kisbírónak. Azután pedig megkezdődött a bevonulás. Előtt ment a kisbíró, utána a végrehajtó és száz gyerek egy sorba.

Talacs Andrásné asszonyunkat előntötte az ope. Csipőjére tette a kezét és úgy illegetett-billeggett.

— Foglalni jöttünk asszonyság.

— Azt már nem, hanem ha akarja, foglalja le ezt.

És a következő pillanatban *Talacs* Andrásné úgy öntötte nyakon egy szakajtó liszettel végrehajtót, hogy azóta is lisztes végrehajtónak csufolják a községben.

Ellenben a kardos asszony az aradi törvényszék elé került, hatóság elleni erőszak miatt. Ma ítéltek el két napi fogházra.

Busan vette ezt tudomásul *Talacs* Andrásné és így kiáltott fel:

— Ezért a két napért akár pofon is ütöttem volna.

Ebben pedig neki volt igaza.

Misike a gyermeknapról.

(Egy gimnázista levele.)

Arad, május 23.

A mai napon a m. kir. posta a következő levelet hozta:

Tiszteit nagyságos szerkesztő bácsi!

Azt olvasom az újságban, hogy a gyerekeknek egy napot rendeznek, mert ha már az almafának meg a verébnek van egy napja, mert ne legyen a szegény gyerekeknek is, mikor azok egész nap tanulnak az iskolában és a végén csupa östöt kapnak, kivéve engem, mert én négyet kapok, mert én már gimnázista vagyok. Nem is tudom, minek számítom magam a gyerekek közé, mikor én már felnőtt és az apám is mondja, hogy nagy kamasz létedre nem szégyenled magad a csupa négyesért és olyan kor mindig nagyon megpofoz, mert a szülők azt hi-

szik, hogy pofonnal érnek valamit, pedig egy nagy tévedés, mert mikor én megpofozom a Kovácsot, hát nem érek vele semmit, mert ő hasbarug. Tehát a gyermeknapot megcsinálják, remélem, akkor nem lesz istola, mert különben eheti a fene az egész napot, csak nem csinálnak egy ilyen nagy felefordulást olyan porontyokért, akik még elemisták és olyan nadrágot viselnek, akin hátul van a gomb.

Továbbá azt mondja a Pali, aki egy jogász és nekem barátom, hogy ő hallotta egy bótostul, hogy svindli az egész gyermeknap, mert a botosok nem boldogok, hogy csak úgy ukmukfuk pénzt adjanak, mikor nekik a gyerekekből semmi hasznuk sincs, legfőkébb muszáj nekik hizelegni, ha egy mama bejön a gyerekekkel a bótba. Pedig én tudom, hogy ők is nagyon utálják az olyan polyas porontyokat, mint az én Like hugom, a bíról azt mondják, hogy a golya hozta, de az nem igaz és ő mindig ordít, ha a dada nem veszi föl és egyszer igazán nagyon elverem, mert mióta ez a kislány megvan nekünk, azóta engem kutyába se vesznek. Hát ilyen békáknak rendezik azt a napot.

Még szerencse, hogy a botosoknak volt annyi eszük, hogy 26-an csinálták a napot, mert akkor ugyisincs másnak pénze, csak a Rocsidnak és senki se balek, hogy akkor vásároíjon, amikor ugyse adnak neki hitetbe. De ha adnak is, a gyerekeknek ugyse jut semmi, mert az én hugom, az Like is a dadától él és nem hitéből. Bezzeg elsején egész más volna az a gyermeknap, mert olyankor még a Pálnak is van pénze, aki jogász és nekem barátom és akinek sohasincs pénze, de elsején mindig ad egy hatost, hogy menjek vele a cukrászhoz és addig ő elmegy sétálni a parkba a Mariska nénemmel és mikor visszajönnek, mindketten nagyon pirosak.

A multkor beszéltem a Zoltán bácsival is, aki sokat kártyáz a kávéházba és mindig szemtelenül azzal a kisasszonnyal, aki ott ül a tükör alatt és a Zoltán bácsi elvitt a kávéházba. Ott fagyaltot ettem huszért, de dupla habbal és halom, hogy asszondja a Zoltán annak a nének a tükör alatt, hogy minek nem csinál má: ő is gyermeknapot, mikor mindenki csinál és akkor megcsipie a kis asszony állát. En csak úgy féfüllel néztem oda, mert egy szemtelen légy mindig beletrepült a habba és mikor agyon akartam csapni, hát beszéltörtem a csészét és a kávé rácsurgott mind a dupla habbal az új nadrágomra és most is kék hurkák vannak az arcomon, ahol apám kiporolta a nadrágomat, mert a szülők azt hiszik, hogy érnek valamit az lyesmivel, pedig fenét.

Elég az hozzá, hogy mikor föltörülte a pincér ur a földet, a Rózi kisasszony, mert így hívják azt a nőt a tükör alatt, azt mondja, hogy hát maga Zoltán minek nem adja oda a gyerekeknek egy napi kártyanyereségét, meg azok a többiek bent a szaltilibe, akik huszonegyet játszanak, meg kakaót. Mondja szerkesztő bácsi, hogy játszak azt a huszonegyet, mert én csak futball játszok és akkor a Schwarcot mindig megrugom és a kakaót is inni szoktam, de nem játszani.

És én is kérdeztem a Zoltán bácsit, hogy ha kártyáz, minek nem adják egy nap a nyereséget a gyerekeknek, de ő azt mondta, hogy számár vagyok, pedig az nem is igaz, mert látatják a levelemből, hogy olyan okos vagyok, akár a Jakab bácsi, aki mindig beszél a varosházban. Ellenkezőleg kérem, hogy tes ek ezt a levelet kinyomatni és mit fizetek érte, mert a spórkasszamba van egy hatos, amit fogadásba nyertem a Schwarctól, de ő nem akarta ideadni, hát elvettem tőle és megpofoztam, maradván a szerkesztő bácsi tiszteő híve.

Misike,

gimnázista az első osztályból.

A másolat hitelességeért felelősséget vállal

—zab.

HIREK.

A második büntetés.

Arad, május 23.

Papakosza, a róla, Stahlíróról és Affendakisz Perikleszről elnevezett közkeresi társaság tagja Budapestre érkezett, hogy ezzel bevonulóját tartsa a társadalomba. A három név sokkal tipikusabb és a társaság cselekedetei és remekei sokkal mélyebben vésődtek az emberek emlékezetébe, hogyszem a mai eseménynek előzményeire sok szót kellene vesztegetnünk. Papakosza és társai voltak ama jeles férfiak, akik véget vetettek Wertheim, Wiese és más vasszerénykirályok nimbuszának. Mert nem volt az a vaspáncél és acélfal, amelyet az ő ügyességük és bankószomjuk át ne tudott volna törni.

A kasszákat helyre foldozták, Papakosza leülte büntetését s miután ettől is jó idő eltelt, Papakosza helyet kér a társadalomban. Joga van hozzá, mert a mai törvények és a társadalmi rend szerint a bü: csak arra az időre közösíti ki az embereket a társas életből, amíg azt a törvénykönyv szabályai szerint le nem vezetik. A lovagias kodex kissé ridegebb és nenezebben kiengesztelhető e tekintetben, de Papakosza elvégre nem gentlemannt játszani, hanem polgári keresetet folytatni jött Budapestre. Annival több joga van hozzá, mert, amint említi, találánya van, amely a gőzgépek kezelésénél jelentékeny újítást céloz. Igy munkája egyben a technika fejlődését is szolgálja.

A kérdés csupán az, hogy az a mult és az a sötét nimbusz, amely Papakosza nevéhez fűződik, a polgári életben jól kamatoztatható reklám lesz-e a számára, vagy pedig olyan átok, amely mindenkit visszariaszt. Már Budapestre érkezése idején mind a kettőnek jeleit tapasztalhatta. A kíváncsiság nagy sereg újságíró és más érdeklődőket csodított köréje, míg a szállodás annyira megijedt a nevéől, hogy szállást sem akart adni neki s csak a rendőrség különös megnyugtatóására hagyta meg szobájában.

Hát az bizonyos, hogy sokakat fog elvinni a kíváncsiság hozzá, a lapok még egy ideig cikkezni fognak róla, mint nem régiben Savanyu József urról, de az ily érdeklődésben s az ily reklámban nincs köszönet. Olyan ügyekben, aminőkre Papakosza vállalkozik, a bizalom is sokat határoz. Hiszen, ha valaki a legcsekélyebb dolgot veszi a boltban, annak az ügyletnek is bizalom az alapja. S a bizalom a Papakosza névvel nehezen férközik össze.

Szép a hír, a dicsőség, — de Papakosztának, ha csakugyan dolgozni akar s ha csakugyan van okos találánya, jobb lett volna más vizekre hajóznia, ahová a fölnyitott kasszák híre vagy nem jutott el, vagy már elenyészett. Ez ugyan nem morális álláspont és szinte kihívja azoknak ellenérveit, akik a bűnököt a törvény-szabta büntetés által expiáltaknak

tekintik, de ez már úgy van s Papakosza is megérzi. Senki sem próféta a saját hazájában — különösen, ha azelőtt kasszafuró volt.

— **Audienca.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A király ma délelben *Wekerle* miniszterelnököket külön kihallgatáson fogadta.

— **A király elutazása.** *Budapestről* táviratozzák, hogy a király holnap délután 3 óra 25 perckor Budapestről Bruckba utazik, ahol szemlét tart a táborban levő katonai csapatok fölött. A király jelenlétében nagyszabású harcászati gyakorlatok lesznek, amelyekben résztvesz *Moltke* tábornok, a német nagy vezérkar főnöke, *Pitreich* tábornok, a hadügyminiszter és *Beck* báró tábornok, az osztrák-magyar vezérkar főnöke.

— **A király az Andrásszobor leleplezésénél.** *Budapestről* táviratozzák: *Zala György* szobrász ma kihallgatáson volt a királynál, a kinek átadta az Erzsébet királyné mellszobrát. A mű rendkívül megtetszett a királynak. Beszélgetés közben kijelentette, hogy *Andrássy Gyula* gróf lovaszobrának leleplezésére is okvetlenül eljön Budapestre. A szobrot tudvalevőleg *Zala György* készítette.

— **Tisztujtás Békésmegyében.** *Gyuláról* táviratozzák: Békésmegyének ma tartott, tavaszi rendes közgyűlésén a *Fábry Sándor* dr. főispánna való kinevezésével megüresedett alispáni állásra nagy többséggel *Ambrus Sándor* orosházai főszolgabíró választották meg *Daimel Sándor* dr. főjegyzővel szemben. *Ambrus* helyére *Barthóty István* tb. főjegyző I. aljegyzőt, ennek helyére *Kiss László* II. aljegyzőnek *Konkoly Tihamért*, III. aljegyzőnek *Moldovány János* gyulai szolgabíró és végül ennek helyére *Sztojanovics Szilárd* közigazgatási gyakornokot választották meg.

— **Petíció egy fővárosi mandátum ellen.** A budapesti VIII. kerületben a tegnap megkezdett pótválasztást ma hajnali fél öt órakor fejezték be. Összesen 5678 szavazatot adtak le, melyek közül *Nagy Dezső* dr. ügyvéd 2896, *Madary Gábor* nagyiparos pedig 2782 szavazatot kapott és így *Nagy Dezsőt* 114 szótöbbséggel képviselővé választották. Mint *Budapestről* táviratozzák, a *Madary*-párt hirszerint petícióval meg fogja támadni *Nagy Dezső* dr. mandátumát. A petíció benyújtásával *Vázsonyi Vilmos* dr. országgyűlési képviselőt akarják megbizni, ami azonban tudvalevőleg törvénybe ütközik, mert országgyűlési képviselő a peticionálási eljárásnál nem képviselheti a feleket.

— **Új képviselő.** *Letenyéről* táviratozzák: A mai pótválasztáson, mivel *Bosnyák Géza* viszázpárt, *Dobrovics Milán* függetlenségit egyhangúlag megválasztott képviselőnek kiáltották ki.

— **Nákó Sándor gróf fiumei kormányzó.** Budapesti tudósítónk táviratozza: *Nákó Sándor* grófnak fiumei kormányzóvá való kinevezését képviselői körökben befejezett dolognak tartják. A kinevezést — hirszerint — a hivatalos lap legközelebbi száma hozza.

— **65000 elkobzott lappeldány.** Jelentettük már, hogy azokat a sajtóügyi eljárásokat, amelyeket a letűnt korszak alatt indítottak meg, be fogják szüntetni. Amint budapesti tudósítónk jelenti, az ottani ügyészség *hatvanöt* esetben kobozott el lapokat (királysértés és izgatás címén) összesen *hatvanöt ezer példányban*. A bíról eljárást ma tényleg *beszüntették* és így

a 65 000 lappeldányt az illető lapok kiadóhivatalainak kiadták.

— **Barabás Béla lemondása a nagyváradi mandátumról.** *Budapestről* táviratozzák: *Barabás Béla* egy újságíró előtt kijelentette, hogy amint a képviselőház megválasztotta elnökét, azonnal bejelenti az elnöknek a nagyváradi mandátumról való lemondását. A hétfői ülésen *Justh Gyula* tudomására hozza a Háznak *Barabás* lemondását és fölhatalmazást kér az új választás elrendelésére.

— **Abrányi Kornél-miniszteri tanácsos.** A hivatalos lap mai száma a következő kinevezést közli: O császári és apostoli királyi Felsőge folyó évi május hó 19 én kelt legfelső elhatározásával *Abrányi Kornél* hírlaplírónak, a miniszterelnökségi sajtóiroda vezetésével való megbízása alkalmával, a miniszteri tanácsosi címet és jelöletet legkegyelmesebben díjmentesen adományozni méltóztatott.

— **Segélyző egyesületek ülése.** Az aradi állami főgimnázium es főrealkoia *segély-és-egyesülete*, e hó 27 ikén, vasárnap délelőtt, 11 órakor választmányi ülést tart, amelyre a tagokat ezuton is meghívja *Sátor József* egyesületi titkár.

— **A képviselőház Nagybecskerekén.** A képviselőház küldöttséget küld *Kiss Ernő* nagybecskereki szobrának vasárnap tartandó leleplezési ünnepére. A deputáció szombaton délután különvonattal utazik és *Justh Gyula* fogja vezetni a jelentkező képviselőket.

— **A főispán első elnöklése.** Aradvármegye közigazgatási bizottsága május 26 án szombaton délelőtt 9 órakor ülést tart, amelyen a törvényhatósági és állami hivatalok vezetői előterjesztik az április havi közigazgatásról szóló jelentéseiket. A közigazgatási bizottság szombati ülésének különös érdekességet kölcsönöz az a körülmény, hogy ez lesz az első törvényhatósági ülés, amelyen *Károlyi Gyula* gróf főispán elnököl.

— **A D. M. K. E. Társas kirándulása a magyar tengerpartra.** A Dalmagyarszági Magyar Közművelődési Egyesület, amely az elmúlt esztendőben az Alduna csodás vidékét mutatta be tagjainak, július hó 1 napján 8 napra terjedő kirándulást rendez a magyar tengerpartra. A kirándulásban részt vevők megtekintik Zágrábot is továbbá Fiumén keresztül Abbáziát és Cirkvenicát és Budapesten át térnek vissza. Egy másik csoport megtekintvén a Quarneró szigetét, Velencébe rándul, míg egy harmadik csoport Zára, Spalató érintésével Raguzába megy. Itt megtekintik Lakróma szigetét, esetleg Castelnovot és Cattarót majd Bosznia és Hercegovina gyönyörű szép vidékén keresztül haladva Mostárt és Sarajevót szemlélve meg, térnek haza. Az első csoportban részt vevők 100 kor. a másik csoportban részt vevők pedig 200 kor. részvételi díjat fizetnek a menetjegyirodának, amely a kirándulás technikai részét végzi. Ezen ellátási díjakban az oda és vissza gyorsvonaton való utazás összes költségén kívül bennfoglalatik az utazás egész tartama alatt az első rangú teljes ellátás, szállás, étkezés, kocsik és vezetői költsége, holott máskülönbén csak az utiköltség Raguzába és vissza 168 korona. Jelentkezés határideje június hó 25. A jelentkezés alkalmával 50—50 kor. részvételi díj előre lefizetendő.

— **Fráter Loránt egyetlen aradi hangversenye** holnap, csütörtökön este fél 8 órakor lesz a Fehér Kereszt nagytermében. Csekély számú jegyek 2 óráig 1fj. *Klein Mór* könyvkereskedésében s este a pénztárnál kaphatók.

— **Hangverseny.** Az aradi cs. és kir. 38. gyalogezred zenekara *Zellner Sándor* karmester vezetésével 26 án, szombaton este ismét hangversenyt rendez a Fehér Keresztben, amely alkalommal *Wagner*, *Strauss*, *Meyer-Hellmund*, *Bayer* és *Zellner* szerzeményein kívül közkívánatra előadják *Ziehrernek* *A vezérvitél álma* című nagy zeneképét is.

— Miért nem lett főkapitány Tóth János? A kormány tudvalevőleg lázasan folytatja az ugynevezett „tisztogatást.“ Akárhányszor érdemes, hasznos tisztviselők esnek áldozatul. Természetes, hogy közben akárhányszor súlyos igazságtalanságok történnek. A rögtönítélés azonban nem mindig sikerül. Példa rá Boda Dezső dr. budapesti főkapitány esete. Egy bécsi tudósítás mondja róla ezeket az érdekes dolgokat:

A császárvárosban szinte közzsájon forog, hogy fújták le legfelsőbb helyről a főkapitány ellen megindult akciót. Mikor gróf Andrássy Gyula elfoglalta hivatalát, Boda Dezsőt is felszólította arra, hogy adja be lemondását, mert kormánybiztos volt Debrecenben.

— Nem mondom le — válaszolt Boda. Politikával nem foglalkoztam, tisztviselő vagyok, olyan pályán, ahol katonás fegyelem a fő. Mentem oda, ahova küldtek. Családos ember vagyok és fiatal. Nem akarok munka nélkül nyomorogni.

— Akkor fel fogom mentetni — felelt Andrássy.

— Ahogy parancsolja kegyelmes uram — válaszolt Boda és ment egyenesen báró Fejérváryhoz, akinek elpanaszolta a dolgot. Fejérváry még az éjjel Bécsbe utazott és reggel kihallgatásra ment a királyhoz. Elmondta, hogy Boda nem a törvényhatóság zavarai miatt küldött kormánybiztos volt, hanem tisztán a vizsgálatot vezette. Pontos, képzett tisztviselő, akit érdemes megtartani. A király kegyesen bocsátotta el Fejérváryt. Azután fekküldték Boda menesztésének iratát a kabinetirodába. Az egész csomó megjegyzés nélkül visszaérkezett. Ezért nem lett Tóth János főkapitány.

— Tulipánkert Világoson. A világosi járás magyar közönsége vasárnap délután szép ünnepség keretében megalakította a magyar ipartartó kerületi Tulipán-szövetséget. Az ünnepély a Himnuszszal kezdődött, amelyet Deák Sándor állami tanító vezényelte mellett a világosi Polgári Dalkör adott elő. A szövetség megalakításának jelentőségét Tuffert Ferenc világosi plébános fejtegette, akinek javaslatára egyhangulag kimondták Világos és vidéke tulipán-szövetségének a megalakulását és megválasztották az alábbi tisztikart:

Elnök: Paragó Istvánné. Tiszelnök: Tuffert Ferenc. Igazgatók: Grill Józsefné, Kublin Lajosné, Török Arpádné, Valerián Józsefné, Weisz Lajosné, Weber Jánosné. Választmány: Albert Ferencné, Adler Lipótné, özv. Balázs Vilmosné. Bécsi Gáborné, Bohus Lajos báróné, Bódi Józsefné, Brenner Andrásné, Csaballa Józsefné, Csizmadia Antalné, Czégka Zdenkó dr. né, Deák Sándorné, Dephanis Péterné, Ditrich Ferencné, Eich Nándorné, Ernst Alajosné, Ebrlein Józsefné, Fegyvernek Albertné, Fekete Mátýásné, Fóthi Zoltánné, Gaál Gergelyné, Gogolák Jánosné, Göbel Károlyné, Graefner Antalné, Grill Károlyné, Grieshaber Mórné, Halasi Istvánné, Halászi Béláné, Hermann Gyuláné, Herling Györgyné, özv. Hofbauer Zsigmondné, Illmann Józsefné, Irsay Samunné, özv. Joanovits Istvánné, Kern Henrikné, dr. Kocsis Gézánné, Korödi Daniélné, Kreitler Vilmosné, Krivan Jánosné, Loosz Antalné, Loosz Jánosné, Martin Miklósné, Mádi Adamné, Ifj. Mihalek Károlyné, Molnár Jakabné, Molnár Józsefné, Molnár Lászlóné, Németh Károlyné, Novák Kornélné, Osh Endréné, Peregi Mihályné, Paternelly Arpádné, Pihliger Lajosné, Raab Antalné, Rohsetzer Gyuláné, Schmidt Jakabné, Simon FABIÁNNÉ, Sorger Arpádné, Stéger Vendélné, Szalay Mórné, Szilbermann Gyuláné, Triucz Zsigáné, Tóth Jánosné, Zehe Jánosné.

Tuffert Ferenc indítványára táviratilag üdvözölték Károlyi Gyula grófnét, az aradmegyei tulipán-mozgalom vezetőjét. A Szózat elének-lésével véget ért az ünnepély.

— Arad és az öreg honvédek. Az 1848/49-es honvédegyesületek minap tartott országos gyűlésén nagy lelkesedéssel fogadták az aradi honvédegyesület jelentését: a negyvennyolcas hon-

védek segítése iránt társadalmi uton létesített jótékony társulat munkájának eredményéről. Az öreg honvédeknek ugyanis nemcsak pénzzel látták el, hanem élelmiszermellett és tüzelőfával is. Az országos honvédgyűlés köszönetet mondott a jótékony társulatnak, valamint Arad városának is, a mely erre a nemes célra tetemes áldozatot hozott. Főlkérték Simay Istvánt, az aradi honvéd egyesület elnökét, hogy tolmácsolja a közgyűlés köszönetét.

— A motoros anket. Mint ismeretes, Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter anketet rendelt el annak a kérdésnek a megvitatására, hogy a helyi érdekű motorosvasutak bevezethetők legyenek-e a városok belterületére? Ezt az egész akciót tudvalevőleg az Aradhegy-ahjai motorosvasut kezdeményezte. Az anket — mint értesülünk — a jövő héten, május 29-én lesz Budapesten a kereskedelemügyi miniszteriumban, valószínűleg Sztternyi József államtitkár elnöklése alatt.

— Tót nemzetiségi képviselők értekezlete. Zsolnáról jelentik, hogy ott a tót nemzetiségi országgyűlési képviselők bizalmas értekezletet tartottak, amelyen egy tót napilap megindítását határozták el. Hír szerint a Budapesti megjelenő Slovensky Tyzdennik hetilapot politikai napilappá változtatják át Hodessa Milán országgyűlési képviselőnek főszerkesztése mellett.

— Lelelismertes öngyilkos. Budapesti tudósítónk jelenti: Horánszky-utca 9. számú lakásán ma reggel fejbőlötte magát Havlin Vilmos negyvennégy éves posta és segédellenőr és meghalt. Tettének oka gyógyíthatatlan betegség. Az öngyilkosságról a rendőrséget a házmaster értesítette, akit viszont Havlin I. emelet 8. számú lakásának ajtajára kifüggesztett levél tett erre figyelmessé. A levél borítékján ez a fölírás volt: „Kérem a levelet azonnal a házmasternek átadni.“ Belül vékony papírszeleten ezek a sorok voltak: „Miután fejbőlöttem magamat kérem a lakást hatóságilag felnyittatni. Havlin Vilmos.“ A rendőség lakatossal feltörte a lakás ajtaját. A belső szobában, a fali tükör alatt állított halántékkal, a földön elterülve találták Havlin Vilmost. Mellette a földön feküdt revolvere, amelynek hat töltéséből kettő hiányzott, az asztalon pedig a rendőrségnek címzett levél volt ezzel a tartalommal:

„A borzasztó szenvedést és kínokat tovább nem bírhattam, kénytelen voltam öngyilkossá lenni.“

Az asztalon a rendőri bizottság minuciózus pontossággal összeállított leltárt tatált. Ott volt borítékba zárva az öngyilkos végrendelete is. Havlin összes hozzátartozóit kitagadta s vagyonát nagyrészt jótékony céokra hagyta. A bolondogtalan ember, aki elváltan élt feleségétől, a levelében említett borzasztó szenvedésben hátrécsorvadásra célzott, amely már évek óta gyötörte s amelyről tudta, hogy sohasem gyógyul ki belőle. Ez vitte az öngyilkosságra is. A rendőség a holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe szállította és lepecsételte a lakást.

— Földrengés Amerikában. Newyorkból jeletik: Az Illinois állam déli részében lévő szénbányák területét tegnap heves földlökések rázták meg, melyek a baltimore ohioi vasmentén a vízvezetékét elpusztították.

— Tizenöt évig a pincébe zárva. Athénból írják: Ezeleüt tizenöt évvel egy kiváló jó családból származó leány megszökött egy halászlégnynnyel. Két fivére üdözőbe vette őket s nemsokára rájuk is bukkantak egy szigeten, hol kiűzték. A halászt jól elverték és szabadon bocsátották. Nővérüket azonban elverték tőle, hazavitték s becsukták egy pincébe. Tizenöt hosszú év múlt el azóta s a viruló leányból idö-

közben megtört, összeaszott váz lett. A lelketlen testvérek talán soha sem kegyelmeztek volna meg eltévedt nővérüknek, ha véletlenül fel nem fedezik a hatóságnak. A család agg szolgája, kire a leány gondozása volt bízva, nem nézhetette tovább az embertelen kegyetlenséget s feljelentette a dolgot a hatóságnak, mely elfogta a köszívű testvéreket.

— Páros pünkösöd napján nyílik meg hazánk egyik legjobb gyógyfürdőhelye, a magyar tenger magyar Ösztendéje, Siófok. A 14 éves múlt több mint 200 ezer vendég forgalmával fényesen igazolta az alapításkor hangoztatott ama orvosi nézetet, hogy Siófok praedestinált női- és gyermekfürdő. A helyzet kellő felfogása hozta azután magával, hogy svéd gimnasztikai és masszázs intézet, tornacsarnok, vívóterem, sporttelep stb. létesítésével mindaz a tényező teremtetten, mely Siófok természeti előnyeit a gyermekek testi nevelésére nézve egyszerűen betölti. Szénsavas fürdők létesítésével, ásványvíz és tejgyógyászati behozatalával végezetül újabb impulus adott arra, hogy Siófok már június hónapban is felkeressék annyival is inkább, mivel e hónapban a fürdőigazgatóság a vezetése alatt álló szállók lakbéréit felnőtt személy után napi 2 koronára, gyermek után pedig napi 1 koronára redukálta.

— Hajhullás ellen használjon Perolit 1 üveg 1 kor. Vojtek és Weisznál.

112

Tulipán-estély a szinkörben.

(A vasárnapi koncert műsora.)

— Az Aradi Közlöny tudóstíjájától —

Arad, május 23.

Az aradi tulipán-ünnepély eddigi programja némi változást szenvedett, amelyben az ünnepség első része: az *ipartanács* ülése f. hó 26-án szombaton délután 5 órakor lesz a városházán, a nyári szinkörben tartandó *hangversenyt* ellenben vasárnap este kell elhalasztani.

A Tulipán-kert ipartanácsának ülésére vonatkozólag a következő felhívásokat vettük:

Kérelem. Az aradi „Tulipánkert“ szövetsége az aradi polgári jótékony négyesület választmányi tagjainak közreműködésével f. hó 26-án d. u. 4 órakor a városháza tanácstermében ülést tartván, felkérem egyesületünk védasszonyait ezen az uton is, hogy ezen ülésre minél számosabban megjelenjenek. Özv. Purgly Lajosné fővédasszony.

Meghívás. Guttenberg Pál ur, a budapesti kézimunkára nevelő országos egyesület igazgatója az aradi Tulipánkert szövetségnek meghívására f. hó 26-án d. u. 5 órakor a városháza nagytermében a „Siójd“ munkáról előadást tart. Ezen előadásra városunk és megyénk érdeklődő nagy közönségét, a Tulipánkert szövetségnek minden tagját, valamint az aradi polgári jótékony négyesület, az izraelita négyesület, a szegénytanulókat segélyező egyesület, a Fehér Kereszt gyermekvédőegyesület és az aradi Vöröskereszt-egyesület választmányi tagjait, végül a városi és megyei tanító testületnek tagjait tisztelettel meghívjuk. Varjassy Lajos elnök. Marossy Miklós ügyvezető titkár.

Hasonló meghívásban kéri Aradváros és megye közönségének megjelenését Lócs Rezső, a Tulipánkert titkára.

A hangversenyt vonatkozólag közli a rendező bizottság, hogy miután Fráter Loránt f. hó 26-án Nagyváradon lép fel, a Tulipán-estély a nyári színházban nem 26-án, hanem 27-én este 8 órakor fog megtartani a következő műsorral:

1. Himnusz, előadja: a tanítóképző férfilára.
2. Ünnepi beszéd, előadja: Dobieszky József, a magyar védőegyesület igazgatója.
3. a) Lavotta magyar szerenád, b) Rikóczy kesergője, tárogatón előadja: Városi Zoltán.
4. Magyar népdalok, zongorán előadja: László Árpád.
5. A Lift, magánjelenet Heitler Jenőtol, előadja: Fodor Zsigmondné.
6. Dalok és táncok, előadja: Losonczy Zoltánné.
7. Egy kórista keservei, Kotzebuetol, előadja: Faludy Karoly.

8. a) Swendsen Román, b) Nacsiózigány táncok, hegedűn előadja: *Lélmér Kálmán*, zongorán kíséri: *László Árpád*.

9. Kuruc nóták, tárogatón előadja: *Jeanovits Sándor*.

10. Népdalok, előadja: *Fráter Loránt*.

11. Szózat, énekl: a *tanítóképezde férj-kara*.

Az estély jegyei a téli színházban csütörtök reggeltől árusíthatnak. Minden jegyhez egy tulipánt is mellékelnek.

Aradi tornászok Debrecenben.

(A pénteki főpróba.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 23.

A Magyarországi Tornaegyletek Szövetsége, a Debreceni Tornaegylettel karöltve május 27-én vasárnap tartja meg VII. évi szövetségi torna-ünnepélyét, melyre eddig az egész országból mintegy 600 tornász jelentkezett. Az ünnepélyen jelen lesz *Apponyi Albert* gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter és *Teleky Sándor* gróf az országos torna-szövetség elnöke is.

Az Aradi Tornaegyesület 80 taggal vesz részt az ünnepélyen s az országos tornaszövetség és saját díszes zászlója alatt jelenik meg. Részt vesz az egyesület több tagja a mintacsapat verseny tornázásban, a tornászati főversenyben, a 402,5 méteres síkfutásban, magas ugrás hatos versenyben és az általános csapatornázásban három csapatban: korláton, lovon és rohamdeszkan.

A Tornászok szombatán reggel 5 óra 10 perckor indulnak a tábla-vonattal és délután 3 óra 29 perckor érkeznek meg Debrecenbe, hol a szövetségi zászlót ünnepélyesen fogadják fogadni. A tornaegyesület következő tagjai indulnak:

Steinitzer Pál dr. alelnök, *Nagy Sándor* művezető, *Farkas Ignác*, *Kómvics József*, *Szántó Mihály*, *Nádray Aurél*, *Lamzer János*, *Visy Ferenc*, *Bauer Gyula*, *Órfi József*, *Weisz Hugó*, *Kiss Nándor*, *Kócza Géza*, *Dinics Odón*, *Lantos Miksa*, *Duffner József*, *Buzás Vilmos*, *Schmidt Ferenc*, *Róna Rezső*, *Brasch Aladar*, *Reiner Vilmos*, *Weisz Mór*, *Schaffer Gyula*, *Kalmár Béla*, *Szakelozay Géza*, *Hacker Adolf*, *Münz József*, *Dobsa Ferenc*, *Bruckmann Kálmán*, *Gara Armin*.

Az Aradi Tornaegyesület, egyike lesz a vidéki tornaegyletek között a legnagyobb számban képviseltetnek. Tornászaink május 28-án hétfőn reggel 6 órakor érkeznek vissza Aradra.

A debreceni tornaünnepélyben résztvevő tornászok folyó hó 25-én pénteken délután 6 órakor a liceumi tornacsarnokban főpróbát tartanak, melyre az összes résztvevő tornász tagtársakat azon kérelemmel hívom meg, hogy azon teljes számban és okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. *Nagy Sándor* titkár-művezető.

Aradmegyei díjnokok mozgalmá.

(A fizetésrendezés ügye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 23.

Már esztendővel ezelőtt mozgalom indult meg a vármegyei szolgálatában álló díjnokok között fizetésük rendezése iránt. Ez a mozgalom, amely a tárgyilagosságot fizetésű diurnisták részéről nemcsak jogos, de indokolt is volt, a zavaros politikai viszonyok folytán megakadt. Most azonban újból felelevenítették az akclót, melyben tevékeny részt vesz Aradvármegye díjnoki kara is, mely ma a következő körlevelet küldte szét minden megyeszékhelyre:

Valamennyi vármegye díjnoki karának!

Kedves kartársak! Zalavármegye díjnoki karának fizetésrendezés iránti mozgalmát in-

dító megkeresésére sietünk mi is a nemes cél előmozdítását csatlakozásunkkal elősegíteni.

Mi már két ízben folyamodtunk a vármegye törvényhatóságához, illetve allspánjához fizetésünk megjavításáért és azok méltányosnak találva mozgalmunkat, fizetésünket a jelenlegi 60 kor., illetve 72 koronáról fölemelni javasolták havi 90 koronára, de a magas kormány azt mind a két esetben felterjesztés alkalmával elutasítólag küldte vissza azzal, hogy nem áll rendelkezésre az az összeg, amelylyel ezen csekély fizetésjavítást fedezhetné.

Alig vártuk a politikai helyzet rendezésébe jutását, hogy országos mozgalom megindításával minden eszközt megragadva, küzdve küzdjünk nyomorult helyzetünk megjavításán s ezt csak úgy tartjuk elérhetőnek, ha minden vármegye díjnoki kara egymással vállalva, munkát és fáradságot nem tekintve arra törekszik, hogy helyzetünk nyomorúságos és szálnalmas volta kérvényünkben tett feltárása a magas kormányt annak kedvező elintézésére késztesse.

Azért, tisztelt kartársak, saját érdekünkben felhívunk benneteket, hogy kérvényeiket vármegyétek útján ha már egyszer megtették volna is, ismét terjesszék fel a kormányhoz záros határidőn belül (amelyet mi egyidejűleg megtettünk) és pedig 1906. évi július hó 1-éig, hogy így a kérvények tömeges megérkezése szintén késztesse a jelen igazságos kormányt nyomorult anyagi helyzetünk megjavítására, vagyis hogy fizetésünket a mai viszonyoknak megfelelően felemelje.

Fizetésünk megjavítását a következő fokozatos szolgálati évekhöz arányítva kértük:

Ha két évet meghaladólag van alkalmazásban egy díjnok valamely vármegyénél és addig nem rendszeresítették volna, egy a két év beöltése után rendszeresítették, és ennek kezdő fizetése az öt év szolgálati idő betöltéséig 900 korona és a megfelelő lakbér, öt év után 1000 korona és megfelelő lakbér, 10 év után 1200 korona és a megfelelő lakbér és nyugdíj jogosultságba való felvétel.

Kérvényünkben kifejtettük azt is, hogy ezen fizetésrendezés kérelmezésére nekünk nemcsak hogy igényünk, hanem jogunk is van, annál is inkább mert a szolgálak és az írások fizetése közötti fokozatok volnának a fentemlíttett fokok, amely sorba mi magunkat méltán sorozhatjuk, dacára annak, hogy ezidélig még oda be nem soroztattunk, hanem teljesen kihagyattunk a magas kormány által 1904. évben érvénybe lépetett általános fizetésrendezésből.

Kérünk benneteket, hogy ti is ilyen értelemben szerkesszétek meg kérvényeitek, és a tett mozzalmatokról bennünket értesítsétek. Aradon, 1906. évi május hó 21-én.

Kartársi üdvözléssel:

Aradvármegye díjnoki kara.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Halálos kocsikázás. A múlt év őszén *Demeter Károly* budai fuvaros nagy lakodalmat csapott. Reggel felé amikor a jókedv már a tetőpontra hágott, az a néhány vendég aki még ott maradt, kocsikázni szeretett volna *Demeter* befogatta kocsijába négy legrazább lovát, felültette a kocsijára hat embert s közibük vágott a lovakkal. Ezek veszett iramban ragadták tova a kocsit. Az összekötő vasuti híd táján *Demeter* felállósan kiejtette kezéből a gyepit s a lovak belevitték a kocsit mindenesetül a *Dunába*. A hat emberből öt megmenekült, de egy *Kerch Henrik* nevű sváb fiu a lovakkal együtt, belefutott a *Dunába*. *Demeter* ellen gondatlan ságból okozott emberölés címén megndult az eljárás s ez ügyben nemsokára kítüzik a főtárgyalást is.

§ Sikkasztás egy aradmegyei szövetkezetről. A Szécsény és Vidéke fogyasztási és értékesítési szövetkezet üzletvezetője, *Popes Traján* a múlt év január havától júliusig, kétezerhat száz korona értékű árut és hatszáz korona készpénzt sikkasztott el a szövetkezettől. Ma állott ezért az aradi törvényszék előtt. A tárgyaláson husz

tanut hallgattak ki, akik legnagyobb részben a vádlott ellen vallottak. A törvényszék nem látta elégségesnek a bizonyítékokat és a bizonyítás kiegészítését rendelte el. A tárgyalást a jövő hónapban folytatják.

§ Betörő aradi subancz. Egy tizenhárom éves subancz állott ma a törvényszék előtt. *Nikola Károly* a múlt hónapban feltörte *Lówy Antal Weltzer* János-utcai ékszerész kirakatát és onnan egy órát lopott el. A fiut akkor érték tetten, amikor tul akart adni a lopott tárgyon. A mai tárgyaláson a fiu töredeelmesen beismerte tettét, mire a törvényszék az enyhítő körülmények figyelembe vételével egy napi elzárásra ítélte.

NAPIREND.

Május 24. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Aldozi csütörtök. — Protestáns naptár: Aldozi csütörtök. — Görögkeleti naptár (május 11.): Aldozi csütörtök. — A nap két óra 15 perckor, nyuszik 7 óra 35 perckor.

Időjárás. A központ meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, zivatarok.

Május 24. Az aradi turista-egyesület kirándulása a csepkőbarianghoz. — Az aradi atletikai klub footballversenye a *Török Gábor*-utcai sporttelepen.

Május 25. Az állami tisztviselők országos egyesülete aradi körének választmányi ülése délután 5 órakor (Lycceum). — Az aradi kerékpár klub választmányi ülése este 8¹/₂ órakor (Pölzli kávéház).

Május 26. A kurticsi olvasó-egylet majálisa (Tulipán kert). — Tulipán-hangverseny Lippán (József főherceg szálló).

Május 27. Az aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Az erzsébetvárosi testvériség agghonvédeket segélyző asztaltársaság majálisa (Cséfal Erdő). — A kir. főgymnasium és állami főreáliskola segélyző egyletének közgyűlése délelőtt 11 órakor.

Június 3. Az országos vöröskereszt-egylet soborsini fiókjának tombolával egybekötött kerti ünnepéje. (Uraddalmi park). — Az aradi iparosifjak önképzőegyletének tulipánünnepéje (Városliget).

Június 4. A gyoroki önkéntes tűzoltó egylet népünnepéje.

Június 28. Az aradi turista-egyesület kirándulása az Aldunára.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— A világsi vásár. A világsi országos vásárt június 2-an és 3-án tartják meg.

Budapesti áru- és értéktőzsdé.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.

Budapest, május 23.

Amerika 1¹/₂ olcsóbb Kínától jó. Malmok tartózkodók. Elkelt 20,000 métermázsa buza 15 fillérral olcsóbb áron.

Az árak 100 kilónként számítva:

Déli tőzsdé.

Buza októberre	15.62—15.64
Rozs októberre	12.90—12.92
Zab októberre	12.66—12.68
Tengeri májusra	—
Tengeri júliusra	13.08—13.08
Buza májusra	—
Új tengeri 1907-re	11.28—11.30

Zárhat 5 órakor:

Buza októberre	15.52—15.54
Rozs októberre	12.78—12.80
Zab októberre	12.66—12.68
Tengeri májusra	—
Tengeri júliusra	13.02—13.04
Buza májusra	—
Új tengeri 1907-re	11.32—11.34

Iránzat lanyha.

Zárul 5 órakor.

Oszták hitelrészvény	675.25
Magyar hitelrészvény	816.—
Leszámítolóbank részvény	509.75
Rima-Murányi vasúti részvény	576.—
Oszták-magyar államvasúti részvény	678.—
Közúti vasút	584.—
Városi villamos vasút részvény	323.50
Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben	9.75
Erzsébet szanatórium sorsjegy árúbaan	10.75

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Május 23. —

Magyar előrend: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 118—120 fillérig; Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 124—128 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban 126—128 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 126—128 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammiz terjedő sulyban — fillérig.
Sértéslétszám: Május 20. napján volt készlet 59,905 darab, május 21. napján fölshajtatott 339 darab, május 21. napján elszállított 346 darab, május 22. napján maradt készlet 59,898 darab.
A hivott szerződészet irányzata: Változatlan.

CSARNOK.

A hontalan lélek.

Irta: Nyáry Albert báró. [4]

(Vége.)

Ujában még egyszer látta maga mellett elshahanni a földet. Halvány vörös színben pislogott, mintha vérben fürdött volna. Aztán jöttek a mind sötétebb, kihaltabb világok. Egyiken megállapodtak. Az volt a pokol. Kietlen sziklák, melyek mögött undok kígyók sziszegtek s a kopasz fákról denevérek hullongtak alá. Nagy tüzek árasztottak meletét s azok mellett furcsa társaságok kuporogtak. Ingerlően szép asszonyok, akiknek karjain kígyók fonódtak át perre gyanánt s békák bujkáltak selymes firtjeik között. Még hermelin palást is hentergett a sárbar. Az ördögök kitörő örömmel fogadták a jövevényt. Az egyik oda állott eléje s cufondárossan kérdezte meg, kthez legyen szerencséje. Paczóth büszkén mutatta be magát.

— Ezzel itt nem nagyra lehetsz pejtás, vannak itt nagyobb urak is nálad. De hát azért jobb, hogy te jöttél, mint valami rablőgyilkos napzsámos. Mit tudsz?

— Mindent — felelte a kérdezt gőgösen.

Az ördög meghökkenve tekintett reá, aztán olyanforma mozdulatot tett, mintha azt hinné, hogy a jövevénynek nincs rendén a szénnája.

— Légy nyugodt — mondá Paczóth hidegen — egyenesen az égből jövök, a honnét éppen azért kelle t távoznom, mert némelyeknek ellenére volt szellemi fölénységem.

— Akkor légy kegyes követni uram legfőbb urunkhoz — felelt álszatosan az ördög. Előbb azonban esnl át talán a szokásos fürdőn.

— Nagyon helyes. De hisz én nem látok itt kabinokat.

— Nézd, kériek alásan azokat a nagy káákat. Pompás langyos szurok olvadoz bennök.

— Mi-i szurok?

— Ez a mi legfőbb élvezetünk — csettintett nyelvével az ördög.

— És hány fok ez a kellemes kis fürdő?

— Nyolcvan fok Celsius. De ved le ruhádat, hogy hamarabb részesülhess az élvezetben.

— Nem akarok fürödni — felelt Paczóth hanyagú.

Az ördög megint elbámult. Kérni, isjgatni szoktak eleinte a lelkek, de csak így hidegen kijelenteni, hogy nem akarok, bizony szokatlan dolog. Kérésre fogta hát ő a dolgot.

— De gondold meg uram, hogy Belzebut ő felsége csak a szurok vagy kénszagot tudja elviselni. Ez itt a törvény.

— Törvény? Akkor engedelmessédek nekí — s vetkeződni kezdett. Bedugta ujját a kavargó szurokba s anélkül, hogy felszisszent volna, haragosan fordult vissza a szolgálatkész ördöghez.

— Ez nyolcvan fok! Az én ujjam a legkötőbb hőmérő s kijelentem, hogy ez a fürdő nem elég meleg a paranshoz képest. Holmi hetven fokú lében pedig én nem akarok náthat kapni. Azonnal vezess ő felségéhez, hogy panaszt tegyek nála.

Szegény ördög behuzta farkát a büntetés-től való félelmében. Megátkozta a percet is, amefyben ez az ember a pokolba teté lábát.

Belzebut rattenetes szurokszag közt éppen a szokott delutáni kaláber mellett ült s éppen egy uhut és uitimót kontrázott meg. Hivni készül, mikor valaki kikapja a zöld ászat a kártyájából s lecsapja az asztalra. Megdöbben minlenki. Maga a sátn király elképedve néz hátra. Egy kis emberke áll a háta mögött s haragosan förmed rá:

— Hogy lehet ilyenre kontrázni? Aztán meg hozzá így adni ki! Hja, persze, nem tudhat mindenki úgy játszani, mint én — tette nozzá lec-tilapodva.

A játszna feibomlott. Belzebut sápadt volt s eltökélte, hogy visszaszerzi megsértett tekintélyét. Hidegen, nyugodtan kérdezte, hogy kicsoda és honnét jött. De a feleletre bezzeg elhagyta hidegvére.

— Hallottam már a nevedet, sokan kívántak ide hozzam. És nozzá a menyországából jönni! Azért van ilyen iszonyu szagod. Miért nem fürödtél meg? — kérdé gyöngéden.

— Azért nem, mert én rongyos nyolcvan fokos fürdőben nem akarok náthat kapni. Az tán meg mondatom, hogy pusztá finyáskodás az egész. Ha szeretnéd a szurokszagot, akkor nem ilyen komisz fajtát égetnél, hisz ennek semmi szaga nincs. No hát hiába haragszol, ezt már én jobban tudom. Használj salgo-tarjánt. Az aztán finom büdös. Pesten is azzal, aszfaltozzák az utcákat. Különben én úgy látom, hogy itt senki sincs tisztában a tendőjével. Hanyagság, nemtörődömség mindenütt. Épen jó, hogy idekerültem, majd egy kis rendet csinálók itt. Te lehetsz különben igen okos, felvilágosodott, de hocsáss meg, ami a jogászi elmét illeti, hát abban talán mégsem versenyezhetek velem. Majd átnézem üres óráimban a törvényeket és néhol a szükséghez képest majd némi igazításokat teszek rajuk.

— Hé! — kiáltott Belzebut a szájtató ördögre, — kísérjétek csak ezt az urat a kapun kívül, aztán csukjátok azt jól be, hogy vissza ne jöhessen valahogy. Egy hét alatt felforgatna itt mindent. Alászolgája Paczóth Géza ur!

Es a szegény lélek tőprangve, de fölemelt fővel indult neki megint a végtelenségnek ...

IDEGENEK ARADON.

— Május 23 —

Fenér Kereasz szálloda Borzes Markó vállalkozó Petrozsény. — Buffner Emanuel cs. és kir. kapitány Bécs. — Papp János főfelügyelő Budapest. — Mesko Sándor földbirtokos Makó. — Ujfalussy Dezső törvszéki bíró neje Szatmár. — Deutsch Lipót utazó Budapest. — Schneider Gábor kir. ügyész neje Sopron. — Gil'emos Odön festő művész neje Szemere. — Riedl Alfonz kárbecaló felügyelő Budapest. — Mihulka Béla főügyészégi irodatiszt Nagyvárad — Stanek Emil utazó Bozen. — Herczeg Samu takarékpénztári tisztviselő Déva. — Rosenfeld Kálmán utazó Mihályfalva. — Tschluk József utazó Budapest. — Koppel Dezső utazó Budapest. — Kuhmel Gyula utazó Bodenbah. — Itere C. tanár Jassy. — Jancsa Ignác utazó Bécs. — Weisz M. utazó Budapest. — Taussig Károly utazó Prága — Prokopp Gyula jász felügyelő Kermes. — Komlósy Adof utazó Bécs. — Fischof Sándor utazó Bécs. — Sándor Zsigmond utazó Budapest. — Frankfurter Zsigmond utazó Budapest. — Man Jakab utazó Budapest. — Herzfeld Ignác utazó Budapest. — Váry Károly Ferenc utazó Bécs. — Greif E. utazó Bécs. — Abfall Ferenc neje és leánya Pankota. — Báró Solymosy Temesvár. — Vajda Gerő utazó Temesvár.

Központi szálloda. Blach Ignác utazó Bécs — Rotbaum Adolf magánzó Budapest. — Lussa Vince utazó Budapest. — Sporger Jakab utazó Budapest. — Klein Károly utazó Remscheid. — Hoffmann Aladar kereskedelmi ügynök Budapest. — Vadnai Adolf utazó Budapest. — Bases Eréne divatárusné

Bécs. — Wiker Bernát utazó Bécs. — Bondy Ede utazó Bécs. — Mozer Salamon utazó Bród. — Pollák Albert utazó Bécs. — Klein Eri könyvelő M. Sziget. — Hamerschlag Miksa utazó Budapest. — Spitzer Henrik utazó Budapest. — Mészáros Gábor dr. orvos Budapest. — Pollák Armin utazó Bécs.

Náder szálloda. Korfeszkú Miklós operaénekes és neje Bukarest. — Spény Arpad hivatalnok Budapest. — Bertoty Miksa magánzó Baulak — Károly Antal könyvelő Budapest. — Dávidovich I. utazó Bécs. — Balazs Vilmos orvos neje Világos. — Tramer B. kereskedő neje Mezőkovacsáza. — Kombré M. szolgabíró Brád. — Singer Vilmos banktisztviselő Budapest. — Singer Rezső tanuló Budapest.

NYILTTÉR.*

A haj ápolása. A hajhullás leggyakoribb okainak egyike, mint azt már a világ legbíresebb bórgyógyásza is bebizonyították, a fejbőr korpa képződés. Ezen kellemetlen betegségben szenvedők a legrovidebb időn belül teljesen megkopaszodnak, miután a fejbőr korpa képződés a hajtalajt meglazítja és a haj gyökereit kiszáritja. Számtalan hazai és külföldi orvos ajánlja a „Petrolin hajszesz” és ezekre menő elismerőlevelét bizonyítja, hogy néhányszori használat után megszűntet mindennemű haj-

betegséget, megátolja az őszülést és meglepő módon elősegíti a haj újra növést. Vásárlásnál a fenti védjegyre tessék szigorúan ügyelni. Minden más e néven forgalomba hozott hajszesz csak silány, ártalmas utánzat. Kapható az egyedül készítőknél: Koráni és Wachsmann drogeria és cosmeticai laboratorium, Szabadka.

Föraktár: Földes Kelemen gyógyszerész urnál. 1906

Árverési értesítés.

Gábor András építési vállalkozónak az aradi 760. számú tjkben felvett Petöli u ca 6. sz. a. háza, az aradi 4739. sz. tjkben felvett Választó u ca 67. számú háza, az aradi 6672. sz. tjkben felvett Ilona-utca 38. sz. háza, végre az aradi 7142. sz. tjkben felvett Nyomásköz-dülbéll ingatlannak őt illető fele része az aradi kir. törvényszék telekkönyvi hatóságának 48. sz. helyiségében a **1. hó 26-án d. e. 9 óra-ko** tartandó bírói árverésen a legtöbbet igérőnek eladatik.

A Petöli-utca 6. sz. háznak kikéltési ára 15,720 korona;

A Választó utca 67. sz. háznak kikéltési ára 11,300 korona;

az Ilona-utca 38. sz. háznak kikéltési ára 6120 korona;

végre a Nyomásköz-dülbéll ingatlannak kikéltési ára 1484 kor.

A bánatpézt ezek 10%-a.

1423

Gábor András.

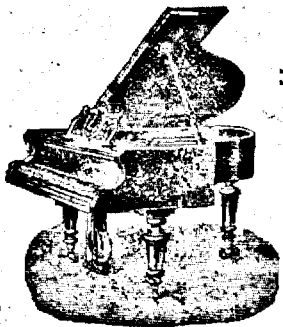
Föraktár Aradon: Fejér Gyulánál. 812

Faix Jacques

zongoraterme és készítési műterme

Aradon,

Batthyány-utca 35.

Raktáron tartja: Ibach, Dörr, Lyra, Oeser, Wirth, Rössler elsőrendű gyárosok kitűnő készítményeit,

valamint

1240

és saját gyártmányu zongoráit.

Nagy raktár új Grammophonokból. — Új zongorák 300 frttól 850 frtig.

Javitások, hangolások, ugyszintén havi kölcsön-zongorák jutányos árak mellett.

APRÓ HIRDETESEK.

Kerestetik

egy 2-3 szobás lakás, fürdőszobával, esetleg kis magános ház, lehetőleg a főtér közelében. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja.

Heiman János

mészáros és hentes, Forray-utca gróf Nádasdy-palota. Ajánlja naponta a legjobb minőségben ki-mért friss húsokat. Pontos kiszolgálás. — Becses pártfogást kér, Heiman János. 451

Azonnal kiadó.

Az Andrássy-tér 9. számú házban két udvari két szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakás kiadó. Bővebbet a házfelügyelőnél vagy levél útján Dr. Szilágyi Ede tulajdonosnál Budapest, Váci-utca 36. sz. 1836

Eladó

egy teljesen új 22. számú Hoerdele hengerszék Ozv. Kárton Edémé vízi malmában Bokszege. Levelek ugyancsak intézendők. 1378

Aradon,

vagy a hegyalján egy berendezett nyári lakás kerestetik. Ajánlatok a kiadóhivatalhoz „Nyárilak” jelleg alatt küldendők. 1895

Egy pár nemesvérű ló

eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1406

Könnyű hintó

bőrfeleles, kitűnő karban és egy pár kulcsos lószerszám jutányos áron eladó a glogováci körorvosnál. 1408

Dr. Wolfner Pál

a Socializmus története füzve 2 kötetben 3 kor. **INGUSZ I. és FIA** könyvkereskedésében Telefon 517 235

Veszek könyvtárakat,

egyedülálló és hangjegyeket legmagasabb áron. Kerpel Izó könyv-, papír- és zeneműkereskedése, könyv- és zenemű kölcsön-tára, Aradon. 264

Jég

kapható havi bérletben naponta házhoz szállítva Petőfi-u. 7/a. Telefon 199. szám. 1128

Ötvenezer darab

különböző színes férfi és női nap és esernyő 1 frt 10 k-tól kezdve eladottnak Hegedüs Árminnál, Szabadság-tér 17., a 13 vértanú szoborral szemben. 1356

Eladó

egy magános új ház. Cím a kiadóban. 1418

Keresek megvételre

egy elegáns, magas üveg könyvtárszekrényt. Ajánlatokat ár megjelöléssel „Könyvtár” címen a kiadóba kérek.

Nagymennyiségű maculatura

és pléhpánt eladó a kiadóhivatalban.

9992—1906. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi minis-teriumnak rendelete nyomán ezennel közzhírré tesszük, hogy a cz. és kir. közös hadseregbeli hadapród iskolákban az 1906—1907. tanév kezdetén több hely fog betölteni.

A részletes felvételi feltételek a városi katonai ügyosztályban betekintheők.

Arad szab. kir. város tanácsának 1906. évi május hó 19-én tartott üléséből.

A városi tanács.

Egy előkelő franczia

„Epernay pezsgőgyár” Aradmegye részére

vezérképviselőt

keres

az egyedüli aláírásjoggal.

Ajánlatok a „Fehér Kereszt szálloda” portáshoz kéretnek F. Zs. címmel. 1420

10064—1906. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi minis-teriumnak rendelete nyomán ezennel közzhírré tesszük, hogy a cz. és kir. közös hadseregbeli hadapród iskolákban mintegy 245 magyar honos ifjak részére fenntartott állami alapítványai, magán alapítványi és tan-díj fizetéses hely lesz az 1906-1907. tanév kezdetén betölthető.

Miről az érdeklődők azzal értesítetnek, hogy a részletes pályá-zati feltételek a városi katonai ügyosztályban betekintheők és hogy a hadapród iskolák ismertetésére szolgáló „Tájékoztató” a honvédel-mi miniszterium segédhivatali fő-igazgatójánál díjmentesen kapható.

Arad szab. kir. város tanácsának 1906. évi május hó 19-én tartott üléséből.

A városi tanács.

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fiu

tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban

Nagymennyiségű

maculatura

és

pléhpánt

jutányos áron

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

267—1906. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi szin- és bérház épü-letben lévő söracsarnok és hozzá-tartozó lakásnak folyó évi novem-ber hó 1-től való bérbeadása iránt 1906. évi május hó 28-án d. s. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 10150 korona évi bér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10% a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokkal.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta-n a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor ve-tetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazda-sági tanácsnok urnál az árverés megelőzőleg is betekintheők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke-nek 1906. évi május hó 21-én tartott üléséből.

Kiadta:

Varjassy Lajos s. k. szd. tanácsnok.

A május hó 26-án tartandó

GYERMEK-NAP

alkalmából különösen nagy súlyt óhajtunk helyezni a

hazai gyártmányu áruink bemutatására.

Kérjük tehát a n. é. közönséget erre való tekintettel ezen napon öszegünket minél számosabban meglátogatni

3811

Rosenblüh H. és társa.